JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1859. Zaturdag, 26 Maart. N°. 25.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam**.

Prijs per half jaar voor *Batavia*.................... f 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*.................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*.................... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................... „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee

BIJVOEGSEL.

Ten behoeve van de noodlijdenden, die, bij den op gisteren gewoed hebbenden brand, al het hunne hebben verloren, worden giften bij het Bureau van den *Java-Bode* in de stad, den Heer H. M. VAN DORP op *Rijswijk*, den Heer G. J. C. KOLFF, op *Tanah-abang* en den Heer Mr. L. J. A. TOLLENS op *Cramat* aangenomen.

Het zal wel onnoodig zijn, Batavia's ingezetenen tot milddadigheid op te wekken.

Redactie en Uitgevers van den Java-Bode.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen die deze zullen zien of hooren lezen Salut! *doet te weten:*

Dat Hij, voldoende aan de daartoe ontvangene bevelen van den Minister van Kolonien;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan;

Art. 1. Wordt verklaard, dat de openstelling voor den algemeenen handel der havens, aangewezen in de ordonnancie van 31 Mei 1858 (staatsblad no. 65), zich niet uitstrekt tot den invoer van wollen en katoenen goederen, vervaardigd bewesten de Kaap der Goede Hoop en aangevoerd van plaatsen, gelegen buiten Nederlandsch-Indie, of van Nederlandsch-Indische vrijhavens; blijvende mitsdien de invoer daarvan in die nieuwlings opengestelde havens [illegible] zal zijn bepaald.

Art. 2. Deze ordonnancie treedt in werking gelijktijdig met die van 31 Mei 1858, (staatsblad no. 65).

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 23sten Maart 1859.

CHS. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

(Staatsblad No. 13.)

Bij Koninklijk besluit van den 8sten Februarij 1859, No. 64, zijn de na te noemene persoonen, die zich bij de verovering van Djambi op den 6den September 1858 hebben onderscheiden,

Bevorderd:

Tot ridders der derde klasse van de militaire Willemsorde, de ridder der vierde klasse dier orde M. F. Courier dit Dubekart, kapitein luitenant ter zee, commandant der maritieme middelen der expeditie.

J. W. C. van Langen, majoor, commandant der expeditie,

J. F. Backerus, kapitein, chef van den staf der expeditie, en C. M. H. Kroesen, kapitein (thans majoor),

de drie laatsten van het wapen der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indie,

Benoemd:

Tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw, de resident van Palembang P. T. Couperus.

Tot ridders der vierde klasse van de militaire Willems-orde,

de kapitein-luitenant ter zee, commandant van Z. M. stoomschip Celebes E. M. C. Baak,

de luitenant ter zee der tweede klasse, eerste officier aan boord van Z. M. stoomschip Celebes W. Sluijterman van Loo,

de luitenants ter zee der tweede klasse, behoorende tot de landings divisie, J. D. J. van der Hegge Spies, W. Steffens, Jhr. E. P. E. de Stuers en W. L. A. Gericke,

de officier van gezondheid der derde klasse bij de marine, behoorende tot de landings divisie, I. Letzer.

de kwartiermeester, behoorende tot de landings divisie J. J. Bijl.

de eerste bootsmansmaat, behoorende tot de landings divisie K. Ruisendaal,

de matroos der eerste klasse, dienende op Z. M. stoomschip Celebes W. Flipse,

de matroos der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip Celebes J. C. Hopman,

de vuurstoker der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip Celebes J. W. de Kort,

de machinist der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip Admiraal van Kinsbergen J. V. Tuskuil,

de matroos der derde klasse, behoorende tot de landings divisie H. C. Schreuder,

de eerste luitenant van het wapen der Infanterie L. J. F. A. de Lassasie,

de eerste luitenant van het wapen der Artillerie E. J. W. W. van Pompseler.

de eerste luitenant van het wapen der Genie en Sappeurs J. K. Pluim Mentz,

de fourier van het wapen der Infanterie A. C. J. Aratzen, en

de flankeur van het wapen der Infanterie H. Ligtvoet,

de vijf laatsten van het Leger in Nederlandsch Indië.

Terwijl bij dat zelfde Koninklijk besluit is bepaald, dat eervol zullen worden vermeld bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indië als in Nederland:

de luitenant ter zee der tweede klasse, dienende op Z. M. Stoomschip Admiraal van Kinsbergen P. Zwaan.

de luitenant ter zee der eerste klasse, dienende op Z. M. stoomschip Onrust J. C. H. van de Velde,

de luitenant ter zee der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip Celebes C. A. C. van Narvel,

de luitenant ter zee der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip Onrust, jhr. A. F. Meijer,

de luitenant ter zee der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomkorvet Groningen W. F. Meijen,

de officier van gezondheid der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip Celebes J. G. Arend,

de officier van administratie der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip Celebes W. O. Gobius.

de officier van administratie der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip Admiraal van Kinsbergen J. H. C. ten Hove,

de officier van administratie der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip Onrust J. A. Waldeck,

de officier van gezondheid der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip Onrust G. Goedkoop,

de adelborst der eerste klasse, dienende op Z. M. stoomschip Celebes D. M. G. de Swart,

de adelborst der eerste klasse, dienende op Z. M. stoomschip Admiraal van Kinsbergen J. van Burg,

de kwartiermeester, dienende op Z. M. schoomschip Admiraal van Kinsbergen A. C. Hommes,

de eerste machinist, dienende op Z. M. stoomschip Celebes H. W. Fricke,

de machinist der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip Onrust J. C. Anokkee,

de schieman, dienende op Z. M. stoomschip Celebes J. Leck,

de sergeant der mariniers H. P. Lukas,

de schiemansmaat J. ter Beek,

de marinier der eerste klasse J. van Leeuwen,

de matrozen der eerste klasse, dienende op Z. M. stoomschip Celebes W. Tjeiks, A. J. Korber en H. Basten.

de matroos der eerste klasse, dienende op Z. M. stoomschip Admiraal van Kinsbergen W. Veenstra,

de matrozen der eerste klasse, dienende op Z. M. stoomschip Onrust W. Anthonisse en W. 't Hoen,

de matroos der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip *Celebes* J. G. Geluk,

de matroos der tweede klasse, dienende op Z. M. stoomschip Onrust J. F. ten Hove,

de machinist der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip *Celebes* M. L. A. W. Komp.

de marinier der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip *Celebes* J. Slemmer,

de matrozen der derde klasse, dienende op Z. M. stoomschip Admiraal van Kinsbergen J. H. Spee en H. Hijlkema,

de matrozen der derde klasse, W. F. van den Hagen, J. Hooff en G. Gronert.

de ligtmatroos, dienende op Z. M. schoomschip Onrust J. van der Pijl,

de gezagvoerder van het civiele stoomvaartuig Bennet H. F. Bernoster,

de officier van gezondheid der eerste klasse, bij de militaire geneeskundige dienst J. Wrede,

de officier van gezondheid der tweede klasse, bij de militaire geneeskundige dienst F. J. Jorritsma,

de eerste luitenant van het wapen der infanterie J. A. Häfeli,

de adjudant onder-officier van het wapen der artillerie N Wirtz,

de sergeant majoor van het wapen der infanterie P. J. Hartel,

de sergeanten van het wapen der infanterie M. G. Pfeiffer, W. J. d'Avoine, J. Munnik, J. Brom, R. Ruiter en T. W. van Bergen, de sergeant van het wapen der artillerie C. F. van der Heijde, de flankeurs van het wapen der infanterie W. van der Loe en G. J. Kappert, de veertien laatsten van het leger in Nederlandsch-Indie.

Civiel Departement.

Erkend en Toegelaten:

Krachtens het Koninklijk besluit van 19 April 1858, no. 67, de heer Hassan Eusèbe Rodolphe Carton, als vice-consul van Belgie te Soerabaija.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de architect der eerste klasse bij de genie te Willem I, A. Thijssen.

Benoemd:

Tot intendant der eerste klasse (hoofd-intendant) der militaire administratie, de intendant der tweede klasse J. J. van Emmerik.

ADVERTENTIEN.

Met intrekking van zijne aankondiging, geplaatst in de Javasche Couranten van 11, 15, 18 December 1858 no. 99, 100 en 101, maakt de directeur der producten en civiele magazijnen bekend, dat het vertrek der stoomschepen, bestemd tot het overbrengen der brievenmalen van Batavia naar Singapore, gedurende dit jaar, instede van op de vroeger vastgestelde dagen, alsnu zal plaats hebben:

In de maand	April	op den 10	en 24
	Mei	8	25
	Junij	8	24
	Julij	8	26
	Augustus	9	24
	September	8	24
	October	9	25
	November	8	24
	December	9	25

zullen overigens de pakketten telkens daags te voren op de gewone plaatsen en uren worden gesloten.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat, overeenkomstig het bij staatsblad 1829 no. 67 opgenomen reglement, door den resident van Soerabaija, op Dingsdag den 5den April 1859, te Soerabaija eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den dadelijken overvoer van

Banjermassing naar Muntok van 250 ton steenkolen
en „ Riouw „ 250 „ „

Berigt aan Zeevarenden.

De commissie tot verbetering der Indische zeekaarten, brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat door den gezagvoerder Waleson, van de Engelsche brik *Corcyra*, eene bank van hard zwart zand met eene diepte van 12 voet in de Karimatta-passage is ontdekt, liggende in de peiling:

Westhoek van Krompel, N. 26°. O.

Het noordelijkste groote eiland in een met de noordpunt van het Laag eiland Z. 62°. O.

De bank heeft ongeveer eene kabellengte in diameter.

EBBA. (*Vervolg.*)

»Ik was toen nog zeer jong (zeventien jaar) en hij drie en twintig. Wanneer zijn vader van hem sprak, dan zeide hij altijd: »en wanneer Axel dan gepromoveerd is, zoekt hij zich een rijk meisje, krijgt spoedig practijk en zal weldra een eerste medicus zijn." Ofschoon dit schertsende gezegd werd, trof mij dit altijd, ik weet niet waarom, zeer onaangenaam. Wel kon ik begrijpen, dat de vader zeer met zijn zoon was ingenomen, want hij vereenigde alles in zich wat een vaderhart kon verlangen, maar waarom hij zoo spoedig trouwen moest, en wel juist met eene rijke vrouw, zie, dat kwam mij vreemd voor. Axel zelf scheen aan zoo iets niet te denken; integendeel, hij zeide mij eens, »neen, nooit zou ik trouwen om het geld, wanneer ik zelf mijn brood kan verdienen. Foei, mij-zelven te verkoopen! daartoe zal ik nooit besluiten! neen, Ebba! dan heb ik een ander plan, maar dat moet ik nog voor mij-zelven houden." Hij zag mij daarbij zoo diep in de oogen, dat een voorgevoel van toekomstig geluk zich in mijn hart vestigde. Toen nu de Justitieraad weder over de toekomstige grootheid van zijn zoon sprak, kon ik dit langzamerhand met meer onverschilligheid aanhooren.

»De gezondheid mijner lieve moeder werd intusschen dagelijks minder, en menigmaal zag ik, hoe hare oogen vol bezorgdheid op mij rustten. Zij wist zoo goed, die dierbare, wat groot verlies ik zou lijden. wanneer zij van de aarde werd opgeroepen. Telkens als Axel van Upsala kwom, vond hij haar meer afgenomen. Hij zeide mij dit, er bijvoegende: »Ebba! mogt het zijn, dat gij eens onverwacht uwe moeder kwaamt te verliezen, en ik niet hier was, geef u dan niet aan de wanhoop over, maar reken op mij, die u nooit zal verlaten." Ach, er was voor mij zooveel troost in deze woorden. In de aanleiding daartoe lag echter reeds eene vreeselijke vooronderstelling, dat ik in den angst van mijn hart naar mijne moeder snelde, mij vóór haar plaatste, om in haar lief gelaat se lezen, in hoe verre er vrees bestond haar spoedig te verliezen. Dan vroeg zij mij, »wat mij deerde," maar ik kon het haar niet zeggen; en zoo doende enderhielden wij ons eigentlijk nooit over hetgeen om denzelfden grond ons beider hart zoo droevig bewoog. Mijn eenigste troost bestond in de gedachte, dat Axel weldra zou promoveren, en dan, in Stokholm wonende, de behandeling harre ziekte op zich nemen zoude. Alle menschen zeiden, dat hij zoo goed en vlijtig studeerde. En zou hij nu bij zijne liefde voor haar niet beter dan eenig ander arts iedere kleine verandering kunnen bespeuren, die zich in hare ziekte voordeed? Met kersmis was Axel voor het laatst gedurende veertien dagen te Stokholm geweest, en het kwam hem toen voor, dat de zieke zich wat beter bevond. Op het einde van Januarij was zij echter zeer zwak, zoodat Hilda en ik beurtelings bij haar waakten. In één van die nachten zaten wij te zamen. Hilda sprak veel van haar broeder en scheen ook te wenschen, dat hij een rijk huwelijk zoude doen. Zij had bij haar vader een vervelend leven; hij was zeer streng en stond haar zeldzaam toe zich als andere jonge meisjes te vermaken. Zij meende, dat, als haar broeder trouwde met een meisje dat fortuin had, zijn huis veel aangenaams voor haar kon opleveren. — Gij zult reeds begrepen hebben, dat ik Axel beminde. Helaas! waarom het te ontkennen? Ik beminde hem met al het vuur eener eerste liefde. Zonder dat hij het mij regtstreeks gezegd had, meende ik zeker te zijn, dat ook hij mij lief had.

(*Wordt vervolgd.*)

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 28 Maart, voor het commissiehuis van J. Speet.

Op Dingsdag, den 29 Maart, voor het Commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door Cassalette & Co.

Op Woensdag, den 30 Maart, à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

en

Voor de pakhuizen van wijlen Lie Tjoeliong, op Pantjoran, Glodok, door Abeelen, Dennison & Co.

Op Donderdag den 31 Maart, voor de woning van den onder-intendant der 1ste klasse, P. J. F. Timmermans, door J. Speet.

Op Vrijdag, den 1 April, voor de pakhuizen van wijlen Lie Tjoeliong, door Abeelen, Dennison & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den chinees Jo of Nio Bengtjoan.

Door de agenten der Soerabaijasche weeskamer te Pasoeroean, van wijlen H. Bolderinck en van wijlen Poeo Mamak.

Door de wees- en boedelkamer te Macasser, van wijlen den heer Jacob Heckler en van wijlen Jacoba Whijts, weduwe van Cornelis Steijns.

Door den geassumeerden executeur H. P. Barkmeijer, te Batavia, van wijlen W. L. E. von Faber.

Door de beneficiaire erfgename, wed. Frank, geb. Andreas, te Samarang, van wijlen den heer P. H. Frank.

Door de commissarissen te Amboina, van wijlen Dr. C. L. Doleschall.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 23 tot en met den 25 Maart 1859.

MARINE HOTEL. M. E. H. R. v. d. Kerkhoff, van Soerabaija. — J. van Someren Greve, van Amsterdam. — M. H. Brandes, van Banda. — J. C. ten Ham en Echtgenoot, van Samarang. — H. C. Dircks, van Menado. — W. B. Ledeboer, van Macasser. — G. Roijaards, van Amboina.

HOTEL WILLEM II. Bordewijk, van Samarang. — Ilcken, van Idem. — Maccinie, van Idem.

HOTEL DES INDES. H. E. Eijssel, van de Reede. — Jhr. J. C. P. von Mühlen, van Idem. — A. Welson, van Singapore. — J. P. Metman, van Samarang. — W. van der Wulp, van Cheribon.

JAVA HOTEL. H. J. Roseboom, van Samarang. — H. A. van Marle, van Melbourne.

Vertrekkende Personen.

De weduwe von Faber, geb. Daum.

Advertentiën.

Gehuwd:

JUSTINUS GOVERT,

met

HELENA LOUISA DANIELS.

BATAVIA, 19 *Maart* 1859. (931)

Getrouwd.

A. S. FRANSEN VAN DE PUTTE,

met

H. P. VAN WEELDEREN.

's GRAVENHAGE, den 27 *Januarij* 1859. (977)

At Ryde, England, on 28th January 1859, *Mrs. Donald McLachlan* of a SON. (984)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. Vreede, van Gessel.*

SAMARANG, 2 *Maart* 1859 (935)

Bevallen van eenen ZOON, *W. M. M. Andre*, geb. *Van Holy.*

BOENGAH, 3 *Maart* 1859. (940)

Den 6 Maart 1859 beviel te *Samarang* van eene DOCHTER. vrouwe *E. C. F. Baronnesse van Heerdt, George.*

Eenige kennisgave. (941)

Bevallen van eene DOCHTER, *E. F. F. Duchateau van der Hall.*

PONTIANAK, 7 *Maart* 1859.

Eenige en algemeene kennisgave. (938)

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, *Theodora Francisca Eleonora Boerlage*, echtgenoot van

W. VAN OS.

Kapt. der Infanterie

DJOCDJOCARTA 12 *Maart* 1859. (974)

Bevallen van eene DOCHTER, *M. J. E. de Voogt, Molenbroek.*

TOEBAN (SADANG), *den 13den Maart* 1859.

Algemeene kennisgave. (950)

Voorspoedig bevallen van twee DOCHTERS, *W. A. Wittenrood*, veel geliefde echtgenoote van den kapitein der Infanterie

GOMBONG, 14 *Maart* 1859. H. L. VEENHUIJZEN.

Eenige kennisgave. (956)

Bevallen van eenen ZOON, *M. C. Gonggrijp, Wolvekamp.*

DEPOK, 18 Maart 1859. (942)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *T. A. Koelman*, geboren *Varkevisser.*

SERANG, (*Residentie Bantam*) 20 Maart 1859. (937)

VENDUTIE

Maandag den 28sten Maart,

voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

van een Factuur prachtige

Spiegels en Schilderijen,

supra fijne **LONGCLOTH** van stukken van 53 el, geschikt voor Mans Hemden, fijne **JACONETS** en **CAMBRIKS, TAFELLAKENS** en **SERVETTEN,**

Goud- en Zilverdraad en Cantilje,

GORDIJNENGOED met groote Bloemen, aan stukken van 32 el, Dames **KOUSEN**, Zijden **PARASOLS**, Mans **SOKKEN**,

Gouden DUKATEN en Gouden Japansche GOBANGS, fraai gezette DIAMANTEN en BRILLANTEN,

waarbij **GIWANGS, LIDRINGEN** en een **Gouden SIRIEDOOS**, geheel bezet met **Brillanten**, allerkeurigst bewerkt, 2 stel Sandonik Kabaaij-**KNOOPJES** omzet met **Brillanten**, ieder stel van 18 stuks.

VERDER:

160 stuks Indramayoe BLOEMPOTTEN.

335 stel van 6 stuks Chin. BLOEMPOTTEN.

200 kistjes en 3 vaten COGNAC.

ZATURDAG en ZONDAG is alles te bezigtigen, en ook Zondag worden nog goederen voor deze veiling in ontvangst genomen. (947)

Op de Vendutie

van Maandag voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

zullen nog worden verkocht:

10 kisten à 80 flacons echt Persisch

ROZEWATER.

(1000)

Bij J. Speet

zullen Maandag worden verkocht:

15 groote Chinesche Doodkisten

(1005)

De geannonceerde Vendutie

op den 28 en 29 Maart aanstaande,

ten huize van den Heer W. POOLMAN,

is tot een nader te bepalen dag

UITGESTELD.

(957) GEBR. ROSELJE EN Co.

HOUT-VENDUTIE.

Op Dingsdag den 29sten Maart 1859, op het Heemradenplein,

à 2 pCt. Vendusalaris,

door

CASSALETTE & CO.,

van

DJATTIEHOUTEN BALKEN,

PLANKEN, RIBBEN, DOLKEN

EN

CHINESCHE DOODKISTPLANKEN.

(977)

VENDUTIE

Op Dingsdag, den 29sten Maart 1859

voor het Commissiehuis van

Abeelen, Dennison en Co.,

van Lijnwaden, Drill, puike Boter, Engelsche Zadels, Stellen wagenveeren en Assen, en voor rekening der belanghebbende.

AW 1759.	**4 kisten 6/4 ruwe Calicot**	
1766	**min of meer door zeewater**	
1769	**ter beschadigd.**	
1777	**4 Balen Goenie zakken.**	
	200 Zakken Bengaalsche Tarwe.	

Vier perceelen gelegen Klenting, Gang-Djioetjia, Kampong Sereau Tegal, en Manga Bezaar breeder omschreven in de Javasche Courant. (99

VERKOOP VAN EFFECTEN

De ondergeteekenden zullen, op hunne Vendutie van Dingsdag aanstaande mede verkoopen:

6 Bewijzen van Aandeel in de Nederlandsche Indische Escompto-Maatschappij.

3 do. do. in het Bataviaasch Praauwenveer.

(1001) ABEELEN, DENNISON EN Co.

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op Woensdag, den 30 Maart 1859,

zullen de ondergeteekenden, **ten elf ure precies**, voor hun Commissiehuis publiek verkoopen, met toestemming van den ***Britschen Consul***, het ***Engelsche schip***

„COURSER"

groot $227^{81}/_{100}$ tonnen, gebouwd in 1851 en in December jl. nieuw gekoperd. Het schip zal verkocht worden met staand en loopend tuig, zeilen en verdere inventaris, zoo als het thans ter reede alhier is liggende.

(943) JOHN PRYCE EN Co.

VENDUTIE

op Woensdag den 30 Maart 1859,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRIJCE & Co.

à 4 pCt. Vendusalaris

Van een groote partij LIJNWADEN, waaronder CHITSEN, JACONETS, MADAPOLLAMS, enz. en verder tot sluiting van Rekening, fraai GLASWERK, in stellen, kisten KOUZEN EN SOKKEN, Scheepslampjes, roode wijn in kisten, fransche siropen, schroeven, grendels, scharnieren, dolkmessen, galvanische kettingen enz. enz. (96

Op de Vendutie

van Woensdag den 30sten Maart 1859,

zullen nog verkocht worden voor rekening van den boedel van wijlen den Chinees **LIM KEHO,**

NEGEN SUMBAWA EN BIMA PAARDEN,

Zeven Merries.

(969) JOHN PRYCE EN Co.

Op de Vendutie

van 30 Maart 1859,

zullen nog verkocht worden

tot sluiting van rekening:

Een partij Engelsche Parfumerien,

Een partij Waslucifers,

Imitatie Japansche Tafeltjes,

Inktkokers, Portefeuilles, etc., etc.,

300 Chinesche Kwalies,

50 kistjes Sla-olie,

50 vaatjes Boter,

8 rollen zwarte Chinesche Zijde.

(997) JOHN PRYCE EN Co.

Voor rekening van wijlen den Chinees *Lie Tjoeliong*, zullen de ondergeteekenden te Panarakan (Glodok) tegenover het huis van den Majoor-Chinees, in het Chinesche Kamp,

Op Woensdag den 30sten Maart,

EN HET RESTANT,

op Vrijdag, den 1sten April,

zonder reserve, publiek verkoopen:

Alle restant KOOPMANS- als andere GOEDEREN,

bestaande uit:

Diverse CHINESCHE MANUFACTUREN en AARDEWERK, voorts IJZER, HOUTWERK, partij DOEPA en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

(972) ABEELEN, DENNISON EN Co.

VENDUTIE

Donderdag, den 31sten Maart,
ten huize van den gepens. Intendant der 1ste Klasse
P. J. F. TEMMERMANS,
op GOENONG SAHARIE
door **J. SPEET.**

Van ***Wagens, Paarden,*** Een ***Bendij*** met ***Paard*** en ***Tuig, Spiegels, Schilderijen, Meubelen,*** waarbij een zeer groote ***Mahonijhouten*** dubbelde ***Kleeder-kast, Glaswerk, Lampen*** en ***Stolpen,*** groote ***Japansche Martavanen,*** enz.

Woensdag den 30sten zijn de goederen te bezigtigen. (985)

Vendutie te Buitenzorg.

Donderdag den 31sten Maart 1859.
wegens vertrek,
voor het woonhuis van den Wel-EdGest. heer
KOCK,
door **P. SCHREUDER.**

Van deszelfs netten inboedel, bestaande uit ***Spiegels, Schilderijen, Lampen, Mahonijhouten,*** en andere meubelen, een ***Massief Mahonijhouten Buffet,*** met marmeren blad, ijzeren en houten ***Ledikanten, Wagens, Paarden,*** enz. enz. (978)

Op Donderdag den 16den Junij e. k.
des morgens ten 11 ure,
zullen, ten kantore van den *Notaris* **J. J. MIJNSSEN,** voor den tijd van ***Zeven*** jaren, te rekenen van af 1sten Januarij 1860 tot ultimo December 1866, worden verhuurd de landen

Tjipaminkies, Tjimmpak en Denambo.

De voorwaarden liggen bij voornoemden *Notaris* ter lezing, terwijl verder inlichtingen te bekomen zijn bij *den Curator over den Heer* M. A. MICHIELS
J. VAN LENNEP.
BATAVIA, 25 *Maart* 1859. (958)

S. B. van Kleeff & C°.

Passer Pisang en Rijswijk.

Met de laatst aangekomen schepen, ontvangen wij:

150 vs. CACHET BOTER,

HAANTJES BIER, GROENE ZEEP, ECHT BONENKAMPS BITTER,
en van ***China*** per ***Duymaer van Twist,***

PUIKE BLANKE GEMBER.

(980)

Per Mail ontvangen:

ELEGANTE WAAIJERS,

TOONEELKIJKERS, LORGNETTEN, BRILLEN, enz.
bij
(995) OLISLAEGER,
Juwelier en Goudsmid. — Rijswijk.

BRANDON & C°.

hebben ontvangen per Mail,

DECORATIEN,

voor
Militaire Willems Orde's 3de en 4de klasse.
Nederlandsche Leeuw Orde's.
Eikenkroon Orde's.
met het daarbij benoodigde Lint. (1002)

Bij den ondergeteekende thans verkrijgbaar:
Dertig nieuwe soorten

VERBENA'S,

in de prachtigste kleuren.
Tevens is hij ruim voorzien van andere fraaije

BLOEMEN EN ROZEN.

Voorts beveelt hij zich aan tot het leveren
van alle soorten

BOUQETS

en tot het aanleggen en onderhouden van Tuinen.
U. TEUSCHER.
NOORDWIJK, 26 Maart 1859. (991)

Ontvangen:

SUPERIEURE PORTER

van het merk
MORICE COX & C°.,
bij
(970) JOHN PRYCE & Co

THÉATRE FRANÇAIS.

Avec la permission de M. le Resident.

LUNDI, 28 Mars 1859.

Relâche,

pour les répétitions de MARCO SPADA.

VENDREDI, 1 Avril 1859.

Au benéfice de Madame BERTON,
Première représentation de

MARCO-SPADA.

OPÉRA COMIQUE EN 3 ACTES MUSIQUE DE Mr. AUBER.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.
Le Directeur-Gérant,
(990) VAN KINSBERGEN.

BATAVIASCHE WEDLOOPEN

1859.

EERSTE DAG, Donderdag 28 Julij.

MAIDEN PLATE. Een prijs van ***f* 200,—.** Inzet ***f* 15,—.** Gewigt volgens hoogte; eens rond de baan. Voor inlandsche paarden, die nimmer alhier hebben gewonnen.

MERCHANTS CUP. EEN ZILVEREN BEKER, gegeven door de kooplieden van Batavia. Inzet ***f* 25,—.** Heats. Gewigt volgens hoogte. Voor inlandsche paarden. Er moeten minstens twee paarden voor dezen prijs loopen.

MAIDEN PONY STAKES. Voor paarden, niet hooger dan 51 Eng. duimen, die nimmer in de Bataviasche Wedloopen hebben gewonnen. Inzet ***f* 15,—.** Heats. Gewigt volgens hoogte.

DAMES BEKER. Een prijs van ***f* 300,—** voor inlandsche paarden. Inzet ***f* 25,—.** Heats. Gewigt volgens hoogte.

TWEEDE DAG, Vrijdag 29 Julij.

CLUB PURSE. Een prijs van ***f* 400,—.** Inzet ***f* 25,—.** Heats. Voor inlandsche paarden. Gewigt volgens hoogte. Indien slechts één paard loopt, dan is de prijs ***f* 250,—** en moet de baan in 2 min. 20 sec. afgelegd worden.

BESCHERMHEER'S BEKER. Gegeven door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal CHS. F. PAHUD; voor inlandsche paarden. Inzet ***f* 25,—.** Heats. Gewigt volgens hoogte. Er moeten minstens twee paarden voor dezen prijs loopen.

DE VAN DER CAPELLEN BEKER. Een prijs van ***f* 500,—.** Inzet ***f* 25,—.** Heats; gewigt volgens hoogte. Arabische paarden 14 ℔ en Europesche en Sydney paarden 21 ℔ extra. Indien slechts 1 paard loopt, wordt de prijs tot ***f* 300,—** verminderd, en de baan moet in hoogstens 2 minuten worden afgelegd.

BATAVIA STAKES. Inzet ***f* 15,—** met ***f* 200,—** van de Club; voor paarden niet hooger dan 52 Eng. duimen. Gewigt volgens hoogte. Heats.

DERDE DAG, Zaturdag 30 Julij.

SCHUTTERIJ STAKES van *f* 100,—. Voor paarden, in gebruik bij de Kavallerie Schutterij, welke de exercitiën minstens 4 maal gedurende dit jaar zullen meegedaan hebben. Heeren Rijders: leden van de Infanterie- of Kavallerie-Schutterij. Inzet ***f* 15,—.** Eens rond de baan.

HEEREN RACE. Inzet ***f* 10,—** voor paarden die nog nooit op de baan geloopen hebben.

BEATEN PLATE. Voor paarden, die gedurende deze Wedrennen verloren hebben. Inzet ***f* 25,—.** Eens rond de baan. Gewigt volgens hoogte.

INLANDSCHE WEDRENNEN, voor ***f* 25,—** koper.

De inschrijvingen moeten geschieden vóór den 27 Junij e. k.

De registratie der paarden zal geschieden op den 25 Julij, 's morgens van 7 tot 8 ure. Op den avond van dien dag zal er eene Algemeene Vergadering worden gehouden, voor de Loterij en Ballotage van nieuwe leden.

De Wedloopen zullen gesloten worden met een BAL en SOUPER, op Zaturdag den 30 Julij.

Namens de Directie,
DE SECRETARIS,
(989) THOMAS PRYCE.

BRANDON & C°.

hebben Ontvangen:
Eene groote partij

HEMDEN

in diverse prijzen, en zijn ruim voorzien van KOUSEN, SOKKEN, ONDERPANTALONS, BORSTROKKEN, en andere ondergoederen.

(PS.) KLEEDINGSTUKKEN worden in den kortst mogelijken tijd gemaakt. (1005)

Singapoersche Planken,

Beste soort
wederom verkrijgbaar,
bij
(1007) BUIJS, JACOBSEN & Co.

N. PASCAL,

Fabricant de chaussures de Paris,
à *Noordwijk,* près le *Bazaar Baroe.*

A l'honneur de prevenir le public, qu'il vient de recevoir par la malle, un assortiment complet de ***Chaussures pour hommes et pour dames.***

Souliers découverts à boucle, Brodequins chevreau doré, Satin laine claqués vernis avec élastique, Satin blanc et noir.

Plus cuirs vernis et Etoffes variées, pour la confection de chaussures sur mesure. (986)

SUN FIRE OFFICE

Gevestigd te Londen sedert 1710.

De ondergeteekenden agenten van bovenbedoelde Maatschappij in deze gewesten, zijn bereid om tegen Brandschade te verzekeren, tegen de volgende premiën:

Gebouwen van steen met pannen gedekt gelegen in de steden, zoomede goederen in dezelve . . . . 1% 's jaars.
Gebouwen van steen met pannen gedekt, gelegen buiten de steden, en afgezonderd van andere gebouwen, zoomede goederen en meubelen, daarin aanwezig . ½ % „

Suiker en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van steen met pannen gedekt zoomede Goederen, Producten, Machinerien, gereedschappen, enz. daarin aanwezig . . . . ½ % „
Gebouwen van steen en hout of van hout alleen met pannen gedekt, zoomede goederen enz. daarin aanwezig . . . 1% „
Gebouwen van Hout, met sirappen gedekt, zoomede goederen enz. daarin aanwezig. 1½ % „
Schepen, liggende ter reeden . . . . 1% „

998 TOLSON, HUNT EN Co.

NEDERLANDSCH INDISCHE STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ

Door de Directie wordt bekend gemaakt, dat in de heden gehoudene algemeene Jaarlijksche vergadering van deelhebbers, besloten is, dat voor het jaar 1858 een Dividend van 50% of van f 500.— per aandeel aan de aandeelhouders zal worden uitgekeerd.

BATAVIA, *De Directie voornoemd:*
21 *Maart* 1859. MACLAINE, WATSON & Co.
(955)

Paul van Vlissingen & Dudok van Heel.

VAN VLISSINGEN VAN HEEL & DEROSNE CAIL & CO.

te Amsterdam.

Als Agenten van voormelde fabrikanten, blijven wij ons steeds aanbevelen voor de levering van alle soorten van Werktuigen en Gereedschappen. Bestellingen thans gedaan kunnen nog tijdig genoeg worden uitgevoerd, om het verlangde voor den oogst 1860 in werking te brengen.

DUMMLER EN Co.
BATAVIA, 24 *Maart* 1859. (959)

Maatschappij tot Bevordering van Mijn-Ontginningen in Nederlandsch-Indië.

De Algemeene Vergadering van deelhebbers, bepaald op 31 dezer, is uitgesteld tot Dingsdag 12 April e. k. ter zelfder plaatse en ure.

De Directeur,
(1004) A. FRASER.

BATAVIAASCH PRAAUWENVEER.

In de **Algemeene Vergadering** van deelhebbers van 17 Maart jl. is de balans over 1858 goedgekeurd.

Het dividend per aandeel is bepaald op ***f* 429.26,** van heden beschikbaar gesteld, ten kantore van het **Veer.**

In de plaats van de Heeren ***W. Poolman*** en ***W. F. A. Cores de Vries,*** zijn tot Kommissarissen gekozen, de Heeren ***G. Suermondt*** en ***H. C. Wilmans.***

BATAVIA, 18 Maart 1859. *De Kommissarissen,*
A. FRASER.
(962) J. M. TIEDEMAN.

☞ Een fatsoenlijk jongmensch, Fransche Zwitzer van geboorte, bekend met de **Fransche, Duitsche** en **Hollandsche talen,** wenschte gaarne geplaatst te worden op een Land, als ***Administrateur*** of als anderzints.

Brieven franco onder E. de G. bij
(999) VAN DORP te Batavia.

☞ Eene Gouvernante, reeds sedert een aantal jaren als zoodanig in Indië werkzaam, zich gaarne, liefst te Batavia, geplaatst. Zij is echter ook niet ongenegen, om op aannemelijke voorw[illegible] naar Java te gaan.

Brieven ***franco letter Z.*** [illegible]
(1006) LAN[illegible]

Een fatsoenlijk jongmensch, **Hollander** van geboorte, ruim 30 jaren oud, sprekende de moderne talen, en sedert eenige maanden uit Europa herwaarts gekomen, zoekt eene landelijke betrekking liefst in de binnenlanden van Java.

Brieven *franco* onder Lt. **A.** bij den boekhandelaar *G. C. T. van Dorp*, te Samarang. (949)

Aan een ieder die genegen mogt zijn om een aantal Hollandsche, Fransche of Duitsche Romans of maandwerken aan de Militaire Kantine te Willem I tegen billijke prijzen over te doen, wordt verzocht zich met eene opgave daarvan, aan derzelve kommissarissen te wenden. (975)

Eene fatsoenlijke Weduwe zag zich gaarne geplaatst als Dame van gezelschap of ter opleiding van kleine kinderen, dan wel ter waarneming van eene huishouding.

Adres Letter A. bij de Heeren

(964) LANGE & Co.

EENE JUFVROUW,

door bijzondere omstandigheden buiten conditie, zag zich gaarne weder ten spoedigste geplaatst als

Gouvernante,

vooral bij jonge kinderen. Zij onderwijst het **Hollandsch, Fransch** en alles wat tot eene goede opvoeding behoort.

Brieven *franco* lt. **V.**

(979) LANGE & Co.

TE KOOP:

De Tabaks-Onderneming

GOEDE VERWACHTING,

gelegen te *Maraijon*, residentie *Rembang*.

Te bevragen bij de ondergeteekende

WEDUWE THEPASS,

(948) geboren *Douwes*.

TE KOOP GEVRAAGD:

een ***Land*** — onder ***Batavia*** of ***Buitenzorg*** gelegen, tusschen

de f 40,000.— *à f* 60,000.— *waarde.*

Adres La Q bij

(961) W. BRUINING.

TE HUUR **Het Pakhuis,** thans geoccupeerd door *Van Slooten, Morgan en Co.*

Te bevragen bij

(992) GASPER EN Co.

TE HUUR Tegen 15 April, een aangenaam en ruim **woonhuis,** met **6 kamers**, op een der beste standen; zijnde inmiddels ook uit de hand te koop.

Adres

(993) LANGE EN Co.

WORDT VERLANGD

TE HUUR een klein **HUIS**, met Stalling

Adres:

(936) H. M. VAN DORP.

DE PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY

zijn een uitmuntend middel voor *ongesteldheden* der *vrouwelyke sekte*. De buitengewone goede uitwerking welke deze pillen op ongesteldheden hebben der vrouwen in het bijzonder eigen, zoude ongeloofelijk schijnen, indien dezelve niet bevestigd werd door dagelijksche genezingen in de Nederlanden. Het is eene ontegensprekelijke daadzaak, dat er geen geneesmiddel mede te vergelijken is tot herstel van ziekten en ongemakken der vrouwelijke kunne, voornamelijk voor jonge meisjes van aankomenden leeftijd, voor welke zij in het bijzonder worden aanbevolen.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Banjoemaas	bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	» F. Neumann.
» Djocjocarta	» Buijn & Co.
» Soeracarta	» W. Veldman.
» Salatiga	» F. Kruthoffer.
» Tagal	» Wed. Dort.
» Cheribon	» W. Galistan.
» Cheribon	» M. Blok,
» Samarang	» H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (985)

Debiteuren en Crediteuren in den Boedel van wijlen den Chinees *Lim Kesho*, worden verzocht binnen eene maand betalingen of aangifte te doen aan den Executeur

LIM TOSEENG.

BATAVIA, den 23 *Maart* 1859 (967)

Debiteuren en Crediteuren in den Boedel van wijlen den Chinees *Ong Toetseeng*, worden verzocht binnen eene maand betalingen of aangifte te doen aan den Executeur

(971) ONG INGKEE.

HERTHA.

Losse bladen uit het groot boek van

Geschiedenis, Natuur en Kunst,

onder redactie van *J. J. L. ten Kate*, in maandelijksche afleveringen met 2 à 3 fraaije **Staalplaten** prijs per jaar *f* 10.— voor Java *f* 12.—

BATAVIA, 1859. H. M. VAN DORP.

(945)

Boekhandel H. M. van Dorp, te *Batavia.*

Dr. S. A. BUDDINGH, Neêrlands-Oost-Indie, 1ste Aflevering; voor Inteekenaren à *f* 1,— te bekomen.

Alphabetische Naamlijst der Nederlandsche Koopvaardijschepen, varende op de Indien voor 1859 *f* 2.—.

Zeemans Almanak 1860 *f* 6,—. (994)

Bureau Handel

G. KOLFF & Co. *te Batavia.*

In ruime sortering ontvangen:

Porseleinen Pomp-Inktkokers voor kantoren in diverse grootte.

Bronzen en Ebben-houten ***Fantaisie Inktkokers*** voor cadeaux.

De ***Amerikaansche Drapers Inkstands*** voor heete klimaten vervaardigd.

Engelsche Patent Zak-Inktkokers.

Amerikaansche Mammouth Diamant Pennen in etui.

Engelsche Pennen- en ***Zak-Messen,*** supra staal en zwaar gepolijst voor het roesten beveiligd.

Linnen en Papieren Brieven Enveloppes van groot en gewoon model.

Fransche Heeren en ***Dames Schrijf Cassetten.***

Teekenbehoeften en ***Teekenpapier.***

Mede verkrijgbaar bij de GROOT KOLFF EN Co. te Samarang. (926)

VERGULDE EN PALISANDER

SCHILDERIJ-LIJSTEN

van 40 cents tot *f* 2,— de voet, worden vervaardigd op alle verlangde dimensien.

SCHILDERIJ GLAZEN

van de **grootste afmetingen.**

Vergulde SUPPORTS.

Te *Batavia* bij

(987) G. KOLFF EN Co.

Vertrekkende Personen.

H. W. A. Krook van Harpen. (982)

VRACHT EN PASSAGE NAAR TJILATJAP

per het Ned. schip

JUNO,

kapt. **G. J. A. BRUIJNS,** zullende omstreeks 4 April vertrekken.

Adres bij

de Agenten,

(981) J. CEZARD EN Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SINGAPORE

wordt aangeboden per het Zweedsche schip

FRANZESKA.

Adres bij

de Agenten

(963) J. CEZARD EN Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Ned. schip

AGNETA,

kapitein **R. GRIVEL.**

Deze bodem is uitmuntend ingerigt voor den overvoer van Passagiers, voert een geëxamineerden scheepsdokter en zal tegen **medio** April de reis naar Nederland regtstreeks van hier aanvaarden.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

de Agenten

(966) B. KOPERSMIT & Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAMARANG

met het Ned. Ind. schip

SARA ELEONORA,

om in den loop der volgende week derwaarts te vertrekken.

Informatiën te bekomen bij

de Agenten

(976) CASSALETTE & Co.

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAN[D]

Het Nederlandsche Barkschip

ALMONDE,

Kapt. ***H. G. SUBIE***, zal den 30 dezer naa[r Ne]**derland** vertrekken.

Nadere informatiën bij *De Agenten,*

(1008)) VAN OMMEREN RUEB

BATAVIA.

Gisteren is alhier, per telegraaf van Soera[baija]
belangrijke, doch treurige tijding aangebragt v[an het]
overlijden van den HoogEdel Gestrengen Heer P.
de Perez, vice-president in den Raad van Nederla[ndsch]
Indië en Commissaris voor de zaken van Bon[i.]
Een zoo even door ons ontvangen later teleg[rafisch]
berigt houdt in, dat ZHEd. Gestr. aan de choler[a be-]
zweken is en zijn lijk heden, den 26sten Maar[t te]
Soerabaija verwacht wordt. *Vix Priamus tanti t[otaque]*
Troja fuit, hetgeen vrij vertaald wil zeggen, dat
niet zoo veel waard is.

— Gisteren avond, omstreeks 7 uren, is, in de [kam-]
pong Noordwijk, een hevige brand uitgebarsten
94 bamboezen woningen, benevens 3 steenen gebou[wen]
in de asch heeft gelegd. Menschenlevens zijn da[arbij]
niet te betreuren. Gelukkig, dat het weder zee[r stil]
was, daar anders deze digtbebouwde buurt groo[t ge-]
vaar had geloopen, ten eenenmale vernield te wo[rden.]
De oorzaak van den brand is aan onvoorzigtighei[d]
te schrijven, terwijl de blussching hoofdzakelijk
de krachtdadige medewerking van het garnizoe[n van]
Weltevreden te danken valt.

De voorstelling in den schouwburg, die juist z[ou]
aanvangen, heeft door dit voorval geen voortgang
vonden.

— Naar wij vernemen zijn, op voorstel van het bes[tuur]
dezer residentie, een negentiental aan berri-berri l[ij-]
dende dwangarbeiders ter dezer plaatse, tot herstel
gezondheid, naar Buitenzorg getransporteerd. Wij
nen niet anders dan deze menschlievende daad
het nieuw opgetreden bestuur prijzen.

— Men berigt ons, dat, door eenige koopvaard[ij-ka-]
piteins, een verzoekschrift aan het Hooge Bestuur
zer landen in circulatie is gebragt, ten einde tot
behoorlijk verrigten der godsdienst op de reede
gelegenheid te willen daarstellen.

— X. verzoekt ons mede te deelen, dat hem, door e[ene]
telegrafische dépêche uit 's Gravenhage, de tijding
worden is, dat Z. M. de koning zich thans met de
langrijke kwestie onledig houdt, in hoeverre een
Medicinae Doctor tot eersten stadsgeneesheer te B[ata-]
via kan en mag benoemd worden.

Batavia. — Ten vervolge op ons nommer van 2
bruarij jl. No. 20, zijn wij in staat gesteld de on[der-]
staande bijzonderheden mede te deelen, nopens een
tegen eenige kwaadwilligen in het *Sintangsche* (*We[ster]*
Afdeeling van Borneo).

Nadat een elftal moorden in de onmiddelijke n[abij-]
heid onzer vesting, den resident overtuigd hadden,
de overmoed der kwaadwilligen in geenen deele
afgenomen, rukte hij den 15den Februarij, aan
hoofd eener kolonne, uit 4 officieren, 140 man en
groot aantal koelies bestaande, van *Sintang* op.

In vijf dagen kwam men in roeivaartuigen langs
Melawi-rivier te *Soengi pinang*, van waar de togt o[ver]
land werd voortgezet.

Een officier en 25 man werden te *Soengi-pin[ang]*
achtergelaten.

Een vijftigtal dajaks, onder den assistent-resident v[an]
Sintang, diende om het terrein, dat te doorloopen w[as,]
zooveel mogelijk open te kappen, bruggen te slaan, e
enz.

Op den eersten dag bereikte de kolonne, na e
marsch van 11 uren, ongemoeid *Soengi-Mau*, den 2d[en]
dag de dajaksche kampong *Oudouw*, zonder vijandeli[jke]
ontmoetingen.

Op het bivouac van den tweeden dag werd de k[o-]
lonne echter uit de omliggende bosschen beschoten
bij het oprukken in den morgen van den derden d[ag]
aanhoudend van de heuveltoppen, uit boomen, v[an]
achter struiken en andere bedekte plaatsen, door d[en]
vijand verontrust; randjoes waren in menigte op d[en]
weg geplant.

Bij de kampong *Klamboe* hield de vijand stand; to[en]
echter deze kampong door de voorhoede onder d[en]
1sten luitenant *Conrad*, bestormd werd, koos hij spo[e-]
dig het hazepad, waarna de kolonne stelling nam i[n]
de vijandelijke versterkte plaats en den vijand ve[r-]
volgde.

Des anderen daags rukte de kolonne verder voort.
Vrees der gidsen deed de kolonne afdwalen, hetgee[n]
haar zeer vermoeide. Tegen 1 uur nam zij eenige ru[st]
op een vrij steilen heuvel.

De vijand begond haar op nieuw van een nabijgele[-]
gen heuvel te beschieten, van waar echter een geluk[-]
kige granaatworp hem spoedig naar zijne versterkt[e]
woningen terugdreef. Deze werden nu *en tirailleur* ge[-]
naderd en vervolgens door een gedeelte der voorhoed[e]
onder den 2den luitenant-adjudant *Luijmes*, storme[nd-]
derhand ingenomen.

Weinige oogenblikken daarna bezweek de 1ste lu[i-]
tenant *Fricke*, ten gevolge van vermoeijenis en uitputtin[g.]

Het bleek toen, dat de kolonne minstens nog t[wee]
dagen van *Lempah* verwijderd was en dat geen d[er]
gidsen den weg naar *Selaga*, de verblijfplaats der P[an-]
gerans *Anom* en *Moedah*, kende.

Vermits de helft der medegenomene levensmiddele[n]
was verbruikt en de geblesseerden dringend verzorgin[g]
vereischten, was een verder doordringen in de wilder[-]
nissen ongeraden.

Van de militairen sneuvelde een inlandsch fuseli[er]
en werden dertien gewond; bovendien werd een da-
jaksche koeli doodgeschoten en eenigen gekwetst.

De berri-berri is een ruggemerg-verlamming, veroorzaakt doo[r]
plaatselijke omstandigheden en een ongezond verblijf; wij zulle[n]
eerstdaags een hygienische beschouwing van het Molenvliet en d[e]
Waterplaats mededeelen.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 26 Maart 1859, No. 25.

Wester-Afdeeling van Borneo. De stand van het padigewas was in de maand Februarij over het algemeen gunstig. *Sepang* (*Sambas*) neemt in welvaart toe.

De houtkap in de *Mataboerik* werkte zeer naar wensch.

De koffij in den Gouvernements-tuin te *Soekadana* stond in bloei. De bevolking aldaar heeft reeds 7000 boompjes aangeplant, die goed staan.

— Wij zijn thans in de gelegenheid de volgende bijzonderheden medetedeelen, omtrent de operatien tegen Boni en de inname der hoofdplaats van dat rijk.

Aanvankelijk was bepaald, dat op den 25sten Februarij tegen die hoofdplaats zou worden opgerukt; aanhoudende slagregens maakten echter het toch reeds moeijelijk terrein geheel onbruikbaar. Op den 28sten daaraanvolgende waren evenwel weder en terrein in die mate verbeterd, dat een snelle beweging tegen de hoofdplaats uitvoerlijk en doeltreffend geacht werd, waartoe de troepen dan ook zoo ligt mogelijk werden uitgerust. De weg naar de hoofdplaats werd gekozen langs het terrein, waar de verkenning op den 16den Februarij had plaats gehad, ook omdat aldaar op den linker flank eene groote opene vlakte was en de vijand ons vermoedelijk in die rigting niet verwachtte. Wel was het doortrekken van de maïsvelden zeer bezwarend, vooral voor de cavallerie en artillerie, doch onoverkomelijk waren die bezwaren niet, terwijl de hoogte der struiken niet verhinderde, dat de commandant het gezigt op de daarin opgestelde troepen behield. Deze omtrekking van den vijand gelukte volkomen. Wel ontmoette men een hevigen tegenstand van achter opgeworpene traversen en in boomen verborgene vijanden en toegesnelde ruiterscharen, doch de elders opgestelde hoofdmagt der Boniërs was door onze beweging zoodanig verrast, dat zij niet bij magte was, om op het juiste oogenblik in haar geheel aan den strijd deel te nemen. Dit bleek ten duidelijkste bij het deboucheren in de vóór Boni gelegene vlakte, waar aanhoudend talrijke drommen ruiterij en voetvolk langs den grooten weg aanrukten en stelling namen op onzen regter flank.

De krachtige houding onzer troepen, en ook het vuur onzer artillerie, waarvan zoowel de kartets- als kogelschoten voortreffelijk werkten, deden echter den vijand wankelen en weldra op alle punten op de vlugt slaan in de rigting van de hoofdstad.

Het was toen ongeveer 11 en een half uur en, daar de vlakte van vijanden gezuiverd was, werd onverwijld tot den aanval op de hoofdplaats overgegaan.

In de vooronderstelling, dat deze goed versterkt was en door een beduidend aantal troepen zoude verdedigd worden, werden verkenning en aanval daarnaar geregeld. Echter bleek het al ras, dat de schrik de bevolking had doen vlugten, zoodat de hoofdplaats bij de nadering onzer troepen niet verder verdedigd werd, terwijl ook de koningin met de rijksgrooten die plaats reeds verlaten had.

Alsnu werden hoofdplaats en aangrenzende kampongs verbrand.

In den namiddag werd digt onder Boni het bivouac betrokken, ten einde den vijand de gelegenheid te geven tot onderhandelen, maar tevens om zelfs den schijn te vermijden, dat de onzen hem in den nacht in het open veld zouden duchten.

Er heeft evenwel noch toenadering noch aanval van zijne zijde plaats gehad; en daar de wijze, waarop de troepen voor dezen togt uitgerust waren, geene lange afwezigheid van het hoofdkwartier wenschelijk maakte, en ook geen nut werd gezien in het behoud van de stelling, bij het vernietigde Boni, werd de terugmarsch naar Badjoa aangenomen, na alvorens nog eene verkenning door de geheele omstreek en in de vlakte gedaan te hebben, zonder iets meer van den vijand te hebben gezien.

Op de terugmarsch werden de kampongs tusschen Boni en Badjoa, waaruit onze troepen vroeger waren bestookt, in de asch gelegd, zoodat Boni met regt kan gezegd worden eene gevoelige tuchtiging te hebben ondergaan.

Aan onze zijde bekwamen wij slechts een vijftiental dooden en gekwetsten; de verliezen van den vijand moeten daartegen beduidend grooter geweest zijn.

Op den 7den Maart rukte eene kolonne onder bevel van den luitenant-kolonel Brunsveld van Hulten naar de Pantjola-rivier, waar men eenige nog door den vijand bezette kampongs had aangetroffen. De zware rook, welke men bij het afzenden der laatste berigten, in die rigting zag opgaan, deden veronderstellen, dat het doel der zending van die kolonne ook reeds was bereikt.

Het beëindigen der versterkingswerken te Badjoa, waaraan met kracht voortgearbeid werd, hield overigens de expeditionaire magt onledig.

In de gouvernementslanden was de bevolking rustig en levert hierdoor eene groote tegenstelling met 1825, toen alles vlugtte, de velden onbebouwd en de tuinen en erven ledig liet. De tot observatie in de Noorder Districten geplaatste mobile kolonne, onder bevel van den majoor Ardesch, heeft het voor haar gereed gemaakte kampement te Paser Tjamba na zeer vermoeijende marschen bereikt, en onderzoekt de omliggende landstreken, waar echter de meest gewenschte rust heerscht.

De berigten, welke uit het binnenland van Boni te Macasser zijn ontvangen, luiden, dat Boni niet in gebreke is gebleven zich tot tegenweer voor te bereiden en ook door het zenden van boodschappen allerwege heeft getracht deel te doen nemen aan den strijd, waaraan eene nationale kleur gegeven, en waarvoor elke onderlinge vete ter zijde gesteld werd; dat in het gevecht van den 19den Februarij nabij Laona gesneuveld zouden zijn Daëng Pawalang, zoon van wijlen Aroe Mampoe, met ongeveer 50 der zijnen; dat zoowel in dezen strijd, als in andere gevechten worden gezegd gesneuveld te zijn Aroe Lampoko van Soping, Daëng Masésé, benevens 9 prinsen, neven der koningin van Boni, met een groot aantal Boniërs, welk aantal in één treffen wordt opgegeven meer dan 200 dooden te hebben bedragen; dat bij gelegenheid van een dezer gevechten Datoe Sawito met den zoon der Koningin van Boni in gevaar moeten hebben verkeerd van in handen onzer troepen te vallen, toen Lapawawoi, zoon van Aroe Palakka, hen daaruit verloste; dat deze, beschaamd gemaakt door de verdenking, op zijn vader rustende, van de Nederlanders te zijn toegedaan, bij die gelegenheid zich door buitengewonen moed zoude hebben onderscheiden; dat de verwoesting door ons geschut aangerigt, vreeselijk werd genoemd, als veroorzakende een verlies van 10 à 20 man bij elk schot; dat hierdoor het vertrouwen op eigene krachten begon te wankelen en plaats maakte vóór vrees voor onze wapenen; dat de koningin met hare hofhouding zich tot den 20sten Februarij binnen de hoofdplaats bevond, maar reisvaardig was, om naar Pasempa terug te trekken; dat men tot hardnekkigen tegenstand besloten scheen, maar dat gebrek aan voedingsmiddelen zich begon te doen gevoelen.

Deze berigten vermeldden voorts de opkomst binnen Boni van de volgende strijdkrachten:

de wadjoresche prins Padjoeng Pongaé, met 5 vaandels, ieder 500 à 1000 man sterk;

drie vorsten van Loewoe met hunne troepen;

Ambona Salenké met een groot aantal sopingers;

Doeloeng Lamoeroe en Datoe Baringan te Batoeé (Boni).

Datoe Bengo, Aroe Tjakelan en Aroe Batjoeé te Tjapeang Limaé (grens tusschen de Bonische landen en Malawa) bergregentschap der Noorder Districten.

Wijders, dat na de verwonding van Ambona Selenké, Aroe Seenkang alle troepen van Soping heeft opgeroepen, om met de rijks ornamenten ter hulpe van Boni te snellen.

De vorst van Sanraboni heeft per brief zijne goede diensten aangeboden voor de expeditie tegen Boni. Evenzeens is Datoe Baka, generaal der vorstin van Tanette, in persoon bij den gouverneur van Macasser verschenen, om met betrekking tot de expeditie tegen Boni diens bevelen te verzoeken.

Voorts blijkt uit berigten van het gouvernement Celebes en Onderhoorigheden over de maand Februarij: dat men in de afdeelingen Macasser, Noorder-districten en Zuider-districten bezig was padi te planten. In de afdeeling Boele Comba en Bontain werd de padi reeds gesneden, doch de oogst zou waarschijnlijk niet zoo gunstig zijn als in het vorige jaar. De djagong- en giersttuinen in de afdeeling Saleijer zijn door gebrek aan regen mislukt.

De bevolking wordt tot een herplanting aangespoord.

De bruggen en wegen hadden ten gevolge van zware regens, vooral in de bergdistricten, zeer geleden.

Pecalongan. — In den avond van den 6den dezer, is bij het uitbarsten van een hevig onweder boven de hoofdplaats Pecalongan, de bliksem in de misdjid aldaar geslagen, waardoor de zuid-oostelijke nok verbrijzeld, zoomede de zware verbandbalk op de pilaren aan die zijde is gescheurd en ongeveer 4000 pannen gebroken zijn.

(*Jav. Ct.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Napels, 4 Februarij. Volgens eene dépêche uit Bari, is de koning weder ingestort. Hij zal naar Caserta terugkeeren. Gisteren is het huwelijk van den kroonprins met de Beijersche prinses te Bari voltrokken.

Er is eene Engelsche nota ontvangen, waarin de ongenoegzaamheid der verleende amnestie wordt aangetoond.

Rome, 3 Februarij. Prins Alfred van Engeland is incognito hier aangekomen. Z. H. de paus heeft den prins in zijn naam laten complimenteren.

Het regeringsblad zegt, dat het berigt, als zou Ferrara in staat van beleg zijn verklaard, van grond ontbloot is.

Bucharest, 7 Februarij. Het ministerie is als volgt zamengesteld: President van den raad en minister van justitie: Jan Philipesco; binnenl. zaken, Galesco; finantien, Catadji; oorlog, Vedadopano; buitenl. zaken, Bratiano; eeredienst, Cantacuzine.

Parijs, 7 Februarij. (*'s avonds*). De graaf de Cavour heeft aan de diplomatieke agenten van Sardinie in het buitenland eene circulaire doen toekomen, waarin ophelderingen gegeven worden ten aanzien der laatste leening, door de Sardinische regering gesloten.

Parijs, 8 Februarij. De generaal Mac Mahon heeft te Algiers bekend gemaakt, dat keizer Napoleon de divisie Renault heeft terug ontboden. Aan het slot van zijne proclamatie zeide de generaal: Gaat soldaten, weest dapper, onverschrokken en bewaart uwe krijgstucht. Reeds zijn verschillende regimenten uit Algiers naar Marseille vertrokken.

Londen, 9 Februarij. De *Times*, de *Morning Herald* en de *Morning Chronicle* beoordeelen de troonrede van den Franschen keizer gunstig en houden den vrede voor verzekerd. De *Daily News* en de *Advertiser* zijn van gevoelen, dat men de troonrede op verschillende wijze kan uitleggen. De *Morning Post* ziet in die rede het onveranderlijk besluit des keizers, om in Italie de bedoelde hervormingen tot stand te brengen.

— Door de Wallachijers is tot hospodar verkozen de kolonel Couza, zoodat de volkskeuze der beide vorstendommen op één en denzelfden persoon gevallen is. De verkiezing toch van den kolonel Couza, tot hospodar van Moldavie, is reeds vroeger door ons medegedeeld.

Londen, 10 Febr. Men zegt, dat de koning van Sardinie met de groot-hertogin Maria Nicolaiewna, oudste zuster van den keizer van Rusland, in het huwelijk zal treden.

— Sir James Brooke maakt zich gereed, Engeland te verlaten, met het doel om naar Serawak terug te keeren.

Marseille, 9 Febr. Er zijn hier tijdingen van Constantinopel, tot den 2den loopende, ontvangen. De reserve van het Fransche leger is aangekomen; doch zoodanig is de schaarschte aan geld, dat de betaling van het leger en de gouvernements ambtenaren in Azie, sedert 18 maanden, ten achteren is. Tien procent is aan de crediteurs der civiele lijst aangeboden, welke daar echter tegen geprotesteerd hebben.

Ethem Pacha is, als buitengewoon Commissaris, naar de Vorstendommen gezonden. Twintig bataillons infanterie zullen, met de noodige artillerie, naar den Donau oprukken en ter beschikking van Ethem pacha gesteld worden, die in sommige gevallen gemagtigd is, deze troepen de Vorstendommen te laten binnenrukken.

De strijd tusschen de ministers in den Divan houdt steeds aan. Kybrisli pacha heeft Safeth-pacha aangeklaagd.

De sultan heeft prachtige feesten, ter gelegenheid van het ophanden zijnde huwelijk, aangekondigd.

— Een berigt uit Perzie meldt, dat de bevolking van Herah (Herat?) den engelschen commissaris heeft weggejaagd.

Turijn, 3 Febr. Alhier is berigt ontvangen, dat eene zamenzwering op de vloot te Napels ontdekt is. Twintig zeeofficieren zijn gevat en in de gevangenis geworpen.

Rotterdam, 10 Febr. De heer Rochussen is hersteld en heeft zijne werkzaamheden aan zijn departement hervat.

NEDERLAND.

Van den Specialen Correspondent van den Java-Bode,

's Gravenhage, 9 Februarij 1859.

Zoo als u blijken kan uit de dagteekening dezes, heeft het vertrek der mail een kleine wijziging ondergaan: ten gevolge daarvan hoop nog in de gelegenheid te wezen, al ware het dan ook als postscriptum den uitslag mede te deelen der herstemmingen in Amsterdam en Gorcum voor het lidmaatschap der tweede kamer gehouden (*Reeds onder de Laatste berigten in ons vorig No medegedeeld*), welke uitslag morgen bekend zal zijn. Wat Rotterdam aangaat, mijne voorspelling is bewaarheid: de heer G. Beth is tot lid der tweede kamer verkozen. Dus weder een *vir novus*, even als de heer M. Kingsma Hz., die in Dokkum de overwinning behaalde op den heer Zycklma à Nyeholt.

Zoo die beide keuzen nieuw bloed aan de kamer mogten geven, op dezen oogenblik bestaat nog de onzekerheid, of wij er ook geen zeer oud bloed van voor 1789 in zullen krijgen. De heer Groen van Prinsterer toch had bij de eerste verkiezing te Gorcum 834 van de 1984 stemmen; zijne mededingers, de heeren Begram van Jaarsveld, Korteweg en Scheffer, bragten het respectievelijk tot 410, 389 en 361. In Amsterdam verkreeg de heer Mr. C. van Henkelom 616, Mr. Jakob van Lennep 578 en de voormalige minister van finantien Dr. Vrolik 283 stemmen. Gaat men de kansen na, dan zal noch de heer Groen, noch de heer van Lennep gekozen worden, maar wel de heeren Begram en van Heukelom. In den laatsten vindt de vrijzinnige partij een twijfelachtigen steun, in den eersten een bestrijder. De verhouding der partijen in de kamer zal dus ongeveer dezelfde blijven.

Maar wat spreek ik van partijen! Heeft niet de heer van Hall openlijk verklaard, dat men bij de Nederlandsche vertegenwoordiging geene partijen meer kende? Die verklaring behoort evenwel, volgens het oordeel van velen en ook van ons, tot die magtspreuken, die men gewoon is van den meest geslepen staatsman in Nederland te hooren, en sommigen voegen er zelfs schertsend bij, dat zij, wat den heer van Hall zelven betreft, zeer juist is, want dat er voor hem persoonlijk geene partijen bestaan. Hij vond zich even goed op zijne plaats in het ministerie van behoud vóór 48, als later naast het voormalige hoofd van het ministerie *Burgerzin*, den heer Donker Curtius, terwijl hij, naar lnid van eenige geruchten, niet ongeneigd zou zijn, met de heeren Simons en Vrolik nogmaals uit den „beker van hoogheid en aanzien" een teug te nemen. Men wil dan ook, dat de beweging, veroorzaakt door het openstellen der negentien havens in Oost-Indië, niet ongaarne door de voorstanders van zoodanige coalitie gezien werd, omdat die beweging, met talent geëxploiteerd, al ligt tot den val van het ministerie kon bijdragen. Hetzij nu dat die beweging niet goed geleid is, hetzij dat het gevaar behendig door den heer Rochussen is afgeweerd, genoeg dat voor het tegenwoordig bewind geene kwestie van aftreding meer bestaat.

Integendeel hier en daar gaan reeds stemmen buiten de Regering, ten gunste van den heer Rochussen op. Zoo zag voor weinige dagen eene brochure het licht van den oud-directeur-generaal van finantien, in Nederlandsch Indië, den heer J. D. Kruseman, waarin deze het gedrag van den Minister van kolonien verdedigt, ja aantoont, dat, zoo de heer Rochussen onverwijld had toegegeven, aan het verlangen van hen, die met zooveel nadruk tegen den maatregel betreffende de negentien havens opkomen, hij geenszins de petitionnarissen zou hebben voldaan en velerbelangen zou hebben gekrenkt. De intrekking toch van den maatregel zou den handel weder in denzelfden ongunstigen toestand hebben geplaatst, waarin hij vroeger verkeerde, toen het aan de schepen slechts als bij gunst was toegestaan, om de indische producten te laden in het centrum van de voortbrengende streken, om ze terstond uit te voeren, zonder eerst in eene der groote indische havens aan sommige formaliteiten te voldoen. Ook die kostbare omslag is door de openstelling der havens vermeden. De heer Kruseman geeft nu den raad de zestien havens van Java voor den uitvoer, niet voor den invoer open te stellen. Hij ziet echter de noodzakelijkheid niet in van sluiting der openstelling der havens Sampit op Borneo en van de havens Priawan en Nattal op Sumatra. Hij wenscht dat het besluit van den Gouverneur Generaal (Ind. Staatsblad 1841 no. 41) zal worden gehandhaafd, ten aanzien van Java en Sumatra, en dat de daarin vermelde resolutie niet zal worden toegepast op het eiland Borneo en wel bepaaldelijk voor de havens Bandjermasing, Pontianak, Sambas en vooreerst Sampit. Hij keurt overigens het voorzigtige gedrag van den heer Rochussen in deze allezins goed. [illegible] k zou te breedvoerig worden, indien ik al de [illegible]

schillende motiven wilde mededeelen, waarmede de heer Krusemans zijne meening adstrueert. Het zou mij ook niet verwonderen, indien het boekske in grooten getale naar Indië verzonden was, waar deze aangelegenheid voorzeker met even groote belangstelling wordt gadegeslagen, als door den nederlandschen handel. Misschien wel met nog grooter belangstelling, want het oog der handelaren is thans nog op eene andere zaak gevestigd, die gansch Europa in spanning houdt. Ik weet wel, dat de handelaar het beeld van den mythologischen Argus herleven doet, en terwijl hij een zijner oogen rigt naar de tropische gewesten, een ander op de buitenlandsche gebeurtenissen vestigt, terwijl hij met een derde oog de feilen gadeslaat van zijn buurman en met een vierde het crediet meet van zijn patroon, om een vijfde oog op de toekomst te houden, en met een zesde het verledene als rigtsnoer te betrachten; maar er zijn toch toestanden, ook op het gebied van den handel, die de aandacht voor elke andere kwestie doen verflaauwen. Zoo is het ook thans op de rotterdamsche en amsterdamsche beurzen. Slechts ééne gedachte houdt allen bezig: zal er oorlog komen?

Er is bijna niemand meer, die deze vraag ontkennend of twijfelachtig beantwoordt, en, zoo men zich nog voor eenige dagen gerust liet stellen door de vredelievende verklaringen van hem, van wien oorlog en vrede op dit oogenblik afhankelijk zijn, thans zijn aller oogen geopend. De vervolging van een fransch schrijver, die de vraag: *aurons nous la guerre?* tot titel koos van eene brochure, waarin hij het behoud van den vrede als zeker voorstelde, en diens veroordeeling, omdat hij op die wijze het staatsgezag trachtte te ondermijnen, gaf aan velen reeds de overtuiging, dat de regering van keizer Napoleon III *niet* voor den vrede gestemd was; en den 5den Februarij zag in Parijs een geschrift het licht, dat aan allen twijfel een einde maakt. Het voert den titel van *L'empereur Napoleon III et l'Italie*, en het is afkomstig van de pen van den heer de la Guérronnière, dezelfde door wien *Napoleon III et l'Angleterre* ten vorigen jare geschreven werd. Met andere woorden, men houdt het er met grond voor, dat de keizer niet vreemd is aan den inhoud. Vergun mij eene zeer beknopte analyse van dit merkwaardig geschrift.

De schrijver wijst op de twee partijen in Italie bestaande: het revolutionnaire en het nationale element. Het eerste verdient en ondervindt bij alle regeringen afkeuring, het laatste bijval. Die bijval is sedert elf jaren betoond door Engeland, dat steeds de zucht naar onafhankelijkheid der Italianen heeft beschermd; zoo de opvolger van lord Palmerston ten dien aanzien eenigzins afgeweken is van zijn voorganger, de geest van het engelsche volk is dezelfde gebleven. Engeland is zedelijk geroepen, aan den politieken toestand van Italie een einde te maken. Duitschland is daartoe gehouden uit een staatkundig oogpunt. Het heeft zich altijd verklaard voor de handhaving der nationaliteit van elk volk, zoo als blijkt uit zijne houding ten opzigte der hertogdommen Sleeswijk en Holstein. Dat beginsel van Duitschland zou geschonden worden, door een deel van Italie duitsch te doen blijven.

Indien Frankrijk tot den oorlog besluit, gaat de schrijver voort, *behoeft Europa zich niet ongerust te maken*; de strijd zou slechts zijn in het belang zijner onafhankelijkheid. Hij zou alleen strekken, om de revolutie te voorkomen, door het verleenen eener regtmatige voldoening aan de behoeften des volks.

Onwillekeurig kwam mij hier de oud vaderlandsche spreuk voor den geest: »als de vos de passie preekt, boer pas op je ganzen." Vergeef mij die inlasschiug, ik ga voort met de analyse. De tegemoetkoming aan de behoeften des volks, die de schrijver verlangt, komt hierop neder.

In Rome moet het kerkelijk beheer van het wereldlijk gescheiden worden. Daarop althans komt de tegemoetkoming neder. Fransche troepen steunen den Paus niet meer; de kerkelijke staat wordt aan zich-zelven overgelaten.

Piemont, dat eene plaats onder de mogendheden van Europa en eene rol in de toekomst van Italie verworven heeft, moet aan twee elementen, die beide lijdend zijn, voldoening geven: aan het nationale en aan het godsdienstige element. Piemont heeft door zijne daden in de laatste jaren, tegenover Oostenrijk vooral, aller verwachtingen opgewekt: het moet een middel vinden, om aan die verwachtingen te voldoen, zonder dat zal het zijn invloed en populariteit verliezen.

Hier raadt de schrijver dus onverholen den oorlog aan.

In Napels en Parma, te Milaan en Florence is de tegenwoordige toestand niet houdbaar. Indien nu die toestand onhoudbaar, eene hervorming onmogelijk, eene omwenteling noodlottig is, wat dan? Een koningrijk van geheel Italie te maken is niet denkbaar, de »ijzeren kroon" weegt te zwaar; het Italiaansche schiereiland moet uit bondstaten zijn zamengesteld. Dat is ook de natuurlijke bestemming van Italie. Van die bondstaten moet het hoofd wezen Rome, waar dan geestelijk en wereldlijk gezag gescheiden zijn, Sardinie en Napels de armen.

Slechts één hinderpaal is er voor het verwezentlijken van dat plan: de Oostenrijksche heerschappij over Lombardije. Oostenrijks belang dwingt het zijn *veto* uit te spreken. Wat moet men nu doen? Zich daaraan onderwerpen? Neen. Moet men dus een beroep doen op de kracht der wapenen of wel op de publieke meening? De schrijver wil het laatste, en meent dat zoo de toestand van Italie aan gansch Europa bekend is, de publieke opinie zich voor een herstel zal verklaren, van hetgeen hij Italies natuurlijken toestand noemt. Hij komt nu tot de conclusie. Er bestaan gevaren in Italie, er moet voldoening worden gegeven aan overwegende belangen. De nationaliteit van een volk mag niet worden verloochend, het evenwigt van Europa en de onafhankelijkheid van het pauselijk gezag zouden er door lijden; dat pauselijk gezag is steeds door Frankrijk verdedigd. Voor die beginselen te strijden zou Gode welgevallig zijn; roemzucht verlokt Frankrijk evenwel niet; zijn roem is groot genoeg. De diplomatie behandele de zaken, *zoo als zij die behandelen zou na eene behaalde overwinning*. Dat Europa de handen in een sla voor dat werk van regt en vrede. Europa moet met ons zijn, omdat wij altijd zullen wezen met Europa, om zijne eer, zijn evenwigt en zijne veiligheid te verdedigen.

Ziedaar, mijn waarde redacteur, in korte trekken den hoofdinhoud eener brochure, waarvan thans reeds 60,000 exemplaren zijn verkocht. Zij is dus wel waard, dat ik er eenige regelen aan wijde, al behoort zij niet regtstreeks tot de geschiedenis van het moederland. Men kent haar dan ook veel grooter gewigt toe dan aan de officiele troonrede van Keizer Napoleon, die het *pro* en *contra* van een oorlog bespreekt, maar geen licht geeft. De keizer uit den wensch, dat de vrede zal behouden blijven, ja hij geeft aan senatoren en afgevaardigden den raad, dat zij rustig hun gewonen arbeid kunnen hervatten, maar uit andere, onbestemde uitdrukkingen kan toch worden afgeleid, dat hij den krijg voorziet. Er is dan ook eene daling der effecten opgevolgd evenals op de troonrede van koningin Victoria, die eveneens op de mogelijkheid van een oorlog zinspeelt.

De arme, arme effectenhouders! De rijke effectenhouders dwingen den koers en men verhaalt allerlei *tours d' adresse*, dezer dagen weder door de vorsten van de beurs in 't werk gesteld. Zoo zegt men, dat een duitsch bankier, door het verspreiden der maar van den dood des konings van Napels, een half millioen heeft geprofiteerd. Maar de kleine renteniers, die zoo gaarne op hunne beurt wat profiteren zouden, die niet durven verkoopen en koopen evenmin, zijn de slagtoffers der gebeurtenis. Dat dierbare Oostenrijksche effect, dat zeven percent geeft, willen zij zoo spoedig niet loslaten en moeten zij er toe besluiten, dan is het vaak op het ongunstigste oogenblik.

Het is hier de plaats niet, om u eene type te schilderen van den kleinen rentenier, zoo als wij dien in de hofstad veelvuldig aantreffen. Hij behoort dan ook niet tot de verschijnselen van den laatsten tijd, waarmede ik u wensch bezig te houden.

(*Wordt vervolgd*).

Rotterdam, 7 Februarij. In de weersgesteldheid had in de laatste 14 dagen hier te lande geene verandering plaats; het weder bleef voortdurend zacht. Dit heeft een grooten invloed op den plantengroei. Zoo ziet men het in dit jaargetijde vreemde verschijnsel, dat zich op sommige weiden reeds lentebloemen vertoonen. — Er hebben herhaaldelijk stormen gewoed, die gelukkig geene groote schade te weeg bragten. Te Bergen-op-Zoom en te Groningen werd het zeewater tot in de stad gedreven, zoodat de lage gedeelten dier steden kortstondig onder water geraakten.

— Van regeringswege is aan de tweede kamer der staten-generaal ingediend het verslag van het beheer en den staat der Nederlandsche bezittingen en koloniën in Oost-en West-Indië en ter kust van Guinea over 1856. Dat verslag, dat zeer uitgebreid is, is onmiddelijk naar de landsdrukkerij gezonden, om aldaar gedrukt te worden, ten einde zooveel mogelijk aan de klagt te gemoet te komen, dat die verslagen zoo laat worden ingediend en art. 60 der grondwet dien ten gevolge niet behoorlijk zou worden nageleefd. Bij het departement van koloniën moet, naar men verneemt, het voornemen bestaan, om voor het verslag over 1857 nog meer der spoed aan den dag te leggen.

— De minister van staat en minister van koloniën, de heer Rochussen, is sedert eenige dagen ongesteld, zoodat hij bij het departement niet werkzaam kan zijn.

BELGIE.

Brussel, 7 Februarij. De commissie, belast met het ontwerpen van eene wet, betreffende den eigendom van werken van kunst en letterkunde, is met haar arbeid gereed, zoodat het wets-ontwerp waarschijnlijk binnen eenige weken aan de kamer zal worden aangeboden. In Sardinie is eene gelijksoortige commissie benoemd; zij heeft haar arbeid mede voltooid, doch wenscht, alvorens het aan de regering aan te bieden, haar ontwerp met het Belgische te vergelijken, ten einde het zoo veel mogelijk daaraan gelijk te maken.

ENGELAND.

Den 3den Februarij is het parlement door de koningin in persoon met de volgende troonrede geopend.

Mylords en Mijne Heeren!

»Terwijl Ik, overeenkomstig de gewone wijze, het Parlement open, acht Ik mij gelukkig u mede te deelen, dat in den inwendigen toestand van dit land geene reden tot ongerustheid bestaat, en dat er vele redenen aanwezig zijn tot tevredenheid en dankbaarheid. Armoede en misdaden zijn gedurende het laatste jaar aanzienlijk verminderd, en een geest van algemeene tevredenheid heerscht alom.

»De zegen van den Almagtige, verleend aan de dapperheid Mijner troepen in Indië en de bekwaamheid hunner bevelhebbers, hebben Mij in staat gesteld, diegenen voorbeeldig te straffen, die nog tegen Mijn gezag in opstand zijn, overal waar zij het gewaagd hebben mijne troepen te bestrijden, en Ik vertrouw, dat Ik in een niet ver verwijderd tijdstip in staat zal zijn, de bevrediging van dat groote rijk aan te kondigen en Mijne zorgen te wijden aan de invoering van verbetering en tot uitwisschiug van alle sporen van den tegenwoordigen ongelukkigen strijd, nu Ik, overeenkomstig uwen wensch, het onmiddelijk bestuur uitoefen over dat gedeelte Mijner staten.

»Ik achtte het noodzakelijk, bij proclamatie de beginselen bekend te maken, waarvan Ik voornemens was uit te gaan, en de genade, welke ik geneigd was aan hen te schenken, die tot den opstand waren verleid, doch die gezind zijn tot hun pligt terug te keeren. Ik heb bevolen, dat u een afschrift van deze proclamatie zal overgelegd worden.

»Ik ontvang van alle buitenlandsche Mogendheden de verzekering van hare vriendschappelijke gevoelens. De verdere aankweeking dezer gevoelens, in het belang eener ongeschonden handhaving der openbare verdragen en tot medewerking, zoo ver Mijn invloed zich uitstrekt, aan het behoud van den algemeenen vrede, zullen het voorwerp Mijner voortdurende zorg zijn.

»Ik heb met de Souvereinen, die het Parijsche vre-
destractaat van 1856 hebben onderteekend, eene
eenkomst gesloten, betreffende de organisatie v
Vorstendommen Moldavië en Wallachije. Deze
maansche provincien houden zich nu bezig h
stellingen, volgens die overeenkomst, te regelen.
nieuw handelsverdrag, dat Ik met den Keizer va
land heb gesloten en dat U overgelegd zal word
een voldoend bewijs van volledige herstelling dier v
schappelijke betrekkingen, welke onlangs onge
verbroken waren en welke zoo lang tusschen
natien, tot beider voordeel, hebben bestaan.

»De maatregelen, welke ik, in overeenstemmi
mijn bondgenoot, den keizer der Franschen, heb g
op de kusten van China te moeten nemen, hebb
verdrag ten gevolge gehad, waardoor verder bl
gieten is voorkomen en waardoor het vooruitzigt
geopend op een veel uitgebreider handelsverke
dat uitgestrekte en zoozeer bevolkte keizerrijk.
een verdrag met den keizer van Japan heb
nieuw veld voor handelsondernemingen geope
een volkrijk en zeer beschaafd land, dat tot hede
angstvallige zorg voor vreemdelingen gesloten
Zoodra de ratificatie van deze verdragen heeft
gehad, zullen zij u worden overgelegd. Ik heb de
zelfvoldoening, u te kunnen mededeelen, dat de
der Franschen heeft afgezien van het stelsel de
geremgratie van de oostkust van Afrika, dat, on
alle maatregelen van voorzorg, daartegen genom
tijd den slavenhandel in de hand werkte. Mijn
vernement heeft niet opgehouden deswege de
ernstige, doch vriendschappelijke vertoogen bij Z
zerlijke Majesteit in te dienen. Deze verstandige
delwijze van de zijde Zijner Keizerlijke Majesteit
mij hoop, dat de onderhandelingen, welke thans
rijs plaats hebben, zullen leiden tot de invoering
een stelsel van geheel vrijen arbeid.

»De toestand der Mexicaansche republiek, door
geroorlogen geteisterd, heeft Mij genoodzaakt, zoo
mogelijk, voorzorgen te nemen met betrekking t
nadeelen en onregtvaardigheden, waaraan Britsche
derdanen aldaar zijn blootgesteld, welke door de
delingen van de beide partijen van lieverlede zo
omvang zijn toegenomen, dat Ik genoodzaakt be
weest, aan de bevelhebbers Mijner zeemagt in die
teren instructien te zenden, ten einde voldoening
voor te vragen, of, des gevorderd, zich die door k
van wapenen te verschaffen.

»Mijne Heeren van het Huis der Gemeenten!

»Ik heb last gegeven, dat de begrooting voor
volgende jaar u zal worden aangeboden. Zij is
maakt met de noodige inachtneming van spaarz
heid, en berekend naar de behoeften der openbare di
De algemeene invoering van stoomvermogen bij
oorlogsvloot zal eene tijdelijke vermeerdering van
gaven noodzakelijk maken, ook voor den aanbouw
Britsche schepen, maar Ik ben overtuigd, dat gij
gaarne al de sommen zult toestaan, welke gevor
worden voor eene zaak van zooveel gewigt, als de
standhouding der zeemagt van dit land.

Mylords en Mijne Heeren!

»Uwe werkzaamheden in de vorige zitting w
grootendeels gewijd aan verschillende maatregelen
wettelijken en maatschappelijken aard. Overtuigd
verdere maatregelen van dergelijken aard nuttig
voordeelig zullen zijn, heb Ik verlangd, dat u on
wijld wetsontwerpen zullen worden aangeboden,
wijziging der wetgeving op de bankbreuken en in
ventie, ten einde die onder ééne wet te vereenig
met zoodanige wijzigingen, als de ondervinding u n
dig zal doen oordeelen; de wetten betrekkelijk de
daden en misdrijven in Engeland en Ierland; alsm
die, welke de grondeigenaars in Engeland in staat s
len, de hun toekomende titels van hun bezit te er
gen. Uwe aandacht zal gevestigd worden op de w
geving, betreffende de vertegenwoordiging der natie
het Parlement. Ik twijfel niet, of gij zult aan dit
wigtig onderwerp al die kalmte en onpartijdige o
weging wijden, welke geëvenredigd zijn aan het gew
van het onderwerp. Deze en andere voorstellen
wijziging der wetten, welke aan uw onderzoek zul
worden onderworpen, beveel Ik evenzeer aan uw
oordeel aan, terwijl Ik bid, dat uwe beraadslagin
zullen strekken tot bevestiging van den troon,
handhaving en verbetering onzer instellingen en
het algemeene welzijn en geluk van Mijn volk!"

— Ons bestuur is niet traag geweest, in het nemen v
maatregelen, om het tractaat, door Lord Elgin
Japan gesloten, voordeelig te maken. Een corps a
tenaren is bereids benoemd en zal weldra naar dit
afgelegen rijk vertrekken. Onder dat corps bevind
zich een aantal jonge lieden, met het doel de jap
sche taal aan te leeren en de gewoonten en zeden v
dat volk te bestuderen, ten einde later als tolk
te kunnen dienen, en op andere wijzen aan den b
schen handel aldaar nuttig te zijn.

FRANKRIJK.

Z. M. de keizer der Franschen heeft den 7den Feb
arij op de gebruikelijke wijze de kamers met eene tro
rede geopend. Zij luidt als volgt:

Mijne Heeren de Senatoren en Afgevaardigden!

Gij weet, dat ik reeds sedert 6 jaren getracht heb
rijkdommen van het land te ontwikkelen, de binne
landsche oneenigheden uit te roeijen en het prest
van de kroon te verheffen. Intusschen komt er
tusschenpoozen, te midden van de kalmte en den
gemeenen voorspoed, eene onbestemde agitatie, w
van men zich geen rekenschap weet te geven.
agitatie maakt zich weldra van de gemoederen me
ter en schokt het algemeen vertrouwen. Ik betre
die periodieke moedeloosheid, zonder dat ik er mij e
ter over verwonder. In eene maatschappij als de on
welke zoovele omwentelingen heeft ondergaan, is
de tijd alleen, die het volledig vertrouwen kan d
herleven en aan de gemoederen de oude vastheid h
geven. De bezorgdheid, die zich in de laatste dag
openbaarde, wekt te regt verwondering; want zij
tuigt van te veel wantrouwen in Frankrijks magt
men schijnt te twijfelen aan de gematigdheid, waar
ik zoo vele bewijzen gaf. Gelukkig is het groote

van het volk niet voor die indrukken vatbaar. Ik acht het bij deze gelegenheid mijn pligt, om nogmaals datgene duidelijk te maken, wat men schijnt vergeten te hebben. Hoedanig toch was bij voortduring mijne staatkunde? Europa gerust te stellen, Frankrijk te handhaven in den hoogen rang, dien het verdient in te nemen; het bondgenootschap met Engeland meer en meer te bevestigen; de vriendschap en de eensgezindheid met de mogendheden zoodanig te regelen, als met den aard harer inzigten en hare handelingen jegens Frankrijk overeenkomt.

Zoo heb ik den dag vóór mijne derde verkiezing, te Bordeaux verklaard, »het keizerrijk is de vrede," daarmede bewijzende, dat, wanneer de erfgenaam van Napoleon op den troon steeg, hij niet het tijdperk van veroveringen vernieuwde, maar daarmede den vrede zoude inwijden, die alleen zou kunnen worden verstoord, door de verdediging van groote nationale belangen. Wat het verbond met Engeland aanbelangt, ik heb met volharding getracht het te bestendigen en vind daarin bij de koningin van Engeland eene medewerking, waarin ik mij verheug; gelijke medewerking vind ik bij Engelands groote staatsmannen. Om dat doel te bereiken, heb ik alle herinneringen, die verbetering konden wekken, onderdrukt, evenals de lasterlijke aanvallen en de nationale vooroordeelen in mijn eigen land. Dat verbond heeft reeds zijne vruchten gedragen. Frankrijk en Engeland hebben gemeenschappelijk een onverwelkbaren roem in het Oosten behaald. Daarna hebben zij in een ander werelddeel een onmetelijk rijk voor de beschaving, den vooruitgang en de Christelijke godsdienst geopend. Sedert het sluiten van den vrede, getuigt de aard der betrekkingen ook tusschen Frankrijk en Rusland van veel hartelijkheid, en kan ik mij gelukwenschen, dat er steeds tusschen beiden op alle punten eenstemmigheid bestaat.

De betrekkingen met Pruissen getuigen van wederzijdsche welwillendheid. Ik zeg het daarentegen met leedwezen, dat het cabinet van Weenen met het mijne, dikwerf in geschil verkeert nopens kwestien van groot belang.

Er behoorde eene groote mate van verzoeningsgezindheid toe, om die kwestien in der minne bij te leggen, getuige de reorganisatie der Donau-Vorstendommen, die niet dan met vele moeijelijkheden tot stand gebragt is.

Indien men nu de vraag oppert, welk belang Frankrijk in verre gewesten heeft, dan antwoord ik, dat Frankrijks belangen overal in het spel zijn, waar wij het goed regt en de beginselen der beschaving moeten doen gelden. Het is derhalve niets buitengewoons, wanneer Frankrijk zich naauwer aan Piemont heeft aangesloten, dat gedurende den jongsten oorlog zich zoo veel opofferingen getroostte, eene zoo getrouwe staatkunde volgde en gedurende den vrede eene gelukkige verbindtenis sloot tusschen mijn neef en de dochter des konings. Die toenadering tusschen Frankrijk en Piemont is dus niet het gevolg van geheime beweegredenen, maar het natuurlijk resultaat van de overeenstemming der belangen van beide landen, en van de vriendschap, die hunne vorsten elkander toedragen.

Sedert eenigen tijd verkeert Italie in een abnormalen toestand, daar de openbare orde er slechts door vreemde troepen kon worden gehandhaafd. Die stand van zaken verontrust de Europesche diplomatie niet ten onregte.

Er bestaan daarom evenwel geen voldoende redenen, om aan een oorlog te gelooven. Mogen sommigen ook zonder genoegzamen grond den oorlog vurig wenschen, en weer anderen in overdreven angst gevaren in eene coalitie tegen Frankrijk zien, ik zelf blijf onwrikbaar op den weg, dien wet, regtvaardigheid en 's lands eer mij voorschrijven. Mijne regering zal zich noch laten medeslepen, noch vrees laten aanjagen, vermits mijne staatkunde noch uitdagend noch kleinmoedig is. Verre zij dus van ons alle vrees, verre alle ongemotiveerd wantrouwen en moedeloosheid. Ik hoop, dat de vrede niet verstoord zal worden. Herneemt dus, mijne heeren! met kalmte uwe werkzaamheden. Ik heb u openhartig Frankrijks betrekkingen met het buitenland blootgelegd.

Al hetgeen ik gedaan heb, zoowel ten opzigte van de binnen- als buitenlandsche aangelegenheden, zal u overigens doen blijken, dat mijne staatkunde nimmer opgehouden heeft standvastig, maar tevens verzoenend te zijn. Ik reken derhalve op uw aller ondersteuning. Gij weet, dat persoonlijke eerzucht en eene laakbare baatzucht mijne daden nimmer bestuurd hebben. Iemand, die als ik, ondersteund door de volksstem, den troon bestegen heb, is door zijne verantwoordelijkheid verheven boven de lage sfeer, waar slechts geringe belangen zich doen gelden. Ik heb tot eenige beweegredenen, tot eenige regters: God, mijn geweten en de nakomelingschap.

ITALIE.

Een brief uit Turijn meldt, dat het Engelsch gouvernement een brief aan den koning van Sardinie heeft gezonden, die, in vriendelijke doch hoogst ernstige bewoordingen, de oorlogzuchtige politiek laakt. Ook is aan het Sardinische hof mededeeling gedaan, dat de prins van Walles, na zijn italiaansche reize, den koning een bezoek zal brengen. Deze tijding is, in de meest hoffelijke en vriendelijke termen, beantwoord. Ieder betoon van welwillendheid van de zijde van Engeland jegens dit rijk is hoogst welkom aan de lieden, die den oorlog wenschen. Niemand rekent hier op Engelands hulp in een oorlog tegen Oostenrijk, maar de onzijdigheid van dit rijk wordt van harte gewenscht.

EGYPTE.

Suez, 21 Feb. H. M. commissaris is nog niet van Djedda teruggekeerd, doch de medepligtigen aan den moord, die door den commissaris schuldig werden bevonden, zijn de vorige week, op hun vervoer naar Constantinopel, hier door gekomen. Zij zijn tot levenslange gevangenis onder het opzigt der consulaten veroordeeld en een hunner is ter dood gebragt.

De aankomst van prins Alfred van Engeland te Alexandrie, aan boord van H. M. stoomschip *Euryalus*, heeft eenige beweging aan de andere zijde van den Isthmus veroorzaakt.

Het fransche fregat *Duchayla* zal weldra deze haven verlaten, om omstreeks 1200 man fransche troepen naar Cochin-China over te voeren.

BRITSCH-INDIE.

Singapore, 17 Maart. Den 11den dezer kwam hier ter reede H. M. stoomschip *Furious*, aan boord hebbende Lord Elgin, die den 4den bevorens van Hongkong vertrokken was, en den 15den naar Pinang afreisde.

— Z. E. de Gouverneur van Macao is, den 8sten Maart, aan boord van de *Mondego*, te Singapore aangekomen. Zoo als wij reeds mededeelden, had Z. E. een tractaat tusschen Z. M. den Koning van Portugal en het hof van Siam gesloten. De oorlogschepen in de haven wisselden een saluut met de *Mondego*.

— Te Pinang hebben weder, onder de verschillende Chinesche genootschappen, ernstige gevechten plaats gevonden, die echter door de policie en de krijgsmagt onderdrukt zijn. Vele Chinezen waren gedood of gewond geworden.

— De veldtogt in Oude is gesloten en de opstand geëindigd; doch genoemd rijk moet onder streng militair gezag blijven. De weinige nog overgebleven muitelingen worden overal vervolgd en Jung Bahadoor heeft Brigadier Horsford vergunning verleend, om Nepaul binnen te rukken, ten einde den Nanah, zoo mogelijk, te bemagtigen.

— De *Friend of India* deelt mede, dat Lord Clyde niet voornemens is, in den loop van dit jaar, Indië te verlaten, en waarschijnlijk lang genoeg zal blijven, om het plan tot reorganisatie van het Indische leger ten uitvoer te brengen.

— Men zegt, dat bereids een opvolger van den Heer Blundell, in het gouverneurschap over de Straat-bezittingen, benoemd is, doch de naam is nog niet bekend.

— Het bestuur is voornemens, de regten op den invoer in de indische havens te verhoogen. Men rekent, dat de inkomsten hierdoor een millioen zullen stijgen.

— Men berigt, dat er zoo groote aanvraag voor overtogt naar Europa gedaan is, dat de booten der P. en O. Compagny van Calcutta tot Junij aanstaande besproken zijn. Sir John Lawrence is ten gevolge hiervan genoodzaakt geweest, naar Bombay te gaan. Dagbladen van Calcutta, tot den 24sten Februarij loopende, deelen mede, dat er op nieuw een gerucht in omloop was, dat de Begum zich had overgegeven.

Het 78ste regiment Hooglanders heeft last ontvangen, naar Europa te vertrekken en zal zich te Bombay inschepen. Het eerste regiment Madrassche fuseliers kwam, den 14den Februarij, te Calcutta aan en werd met alle eerbewijzingen door den Onderkoning-Gouverneur-Generaal en de burgerlijke en militaire ambtenaren ontvangen. De Onderkoning rigtte tot hen eene aanspraak, waarna zij naar Madras inscheepten.

COCHIN-CHINA.

Het Fransche escader heeft, den 2den Februarij, de baai van Turon verlaten; het bestond uit 8 oorlogsschepen en duizend man troepen, Spanjaarden en Franschen, die in transporten vervoerd werden. De rivier opvarende kwamen zij eene groote sterkte en, een weinig verder, een tweede fort voorbij, welk laatste op de kanonneerboot *Dragon*, die het escader geleidde, vuurde.

Nadat de fransche admiraal alle aanstalten voor een aanval gemaakt had, werd vroeg in den volgenden morgen het vuur geopend; de forten werden door de hevige kanonnade der fransche batterijen vernield. De landingstroepen stichtten brand in de batterijen en vernagelden al de kanonnen. Het eerste schot van het fregat *Phlegeton* deed het kruidmagazijn der sterkte vuur vatten. Den 12den Februarij voer men de rivier verder op, daarbij door de kanonneerbooten geleid wordende, en men ontdekte eene palissade en eene nieuw aangelegde batterij. Deze palissade werd, gedurende den nacht, vernield en, bij het aanbreken van den dag, begon een hevig vuur tegen de batterij, die zich dapper verdedigde. De kanonneerboot *Avalanche* ontving, op honderd ellen afstands, verscheiden schoten in de zijden en eenige manschappen aan boord werden gekwetst. Na een uur vechtens, viel de batterij den Franschen in handen.

De tegenstand was zeer hevig en daar de batterij door boomen gemaskeerd was, konden de oorlogschepen hun vuur niet rigten. De bevelhebber der batterij was de hoofdmandarijn der provincie, wien het gelukte te ontsnappen. Een groot getal dooden en gewonden werd door den vijand achter gelaten.

Den 14den en 15den werden vier andere forten geslecht en op den avond van laatstgenoemden dag, ankerden de schepen van het escader in het fort der stad, in de nabijheid van twee batterijen, in de manier van Vauban, ter zelfder tijde als de citadel, op het einde der vorige eeuw, door de Franschen aangelegd.

In den morgen van den 16den, begon de aanval op de stad Sai-gon; het vuur duurde omstreeks anderhalf uur en werd van beide zijden warm onderhouden. De fortificatien werden vernield en het garnizoen vlugtte. De geallieerden waren weldra meester van den ingang der stad; de citadel alleen hield zich nog staande. De oorlogstoombooten openden haar vuur en de troepen ondernamen den aanval; de soldaten beklommen de wallen en velden allen, die zich aan de binnenzijde bevonden, neder, en weldra waren de geallieerde troepen meester van de stad en hare versterkingen. In de stad werd eene groote menigte wapenen en levensmiddelen gevonden, die den overwinnaars in handen vielen. De magazijnen van de citadel bevatten omstreeks 40.000 tonnen rijst en eene belangrijke hoeveelheid geweren, benevens een groote hoop kopergeld, dat op drie millioen francs geschat wordt.

— Van Macao wordt geschreven, dat de Franschen aldaar een aantal beweegbare huizen en schilderhuisjes gebouwd hebben, die voor de barakken te Turon bestemd zijn, waar de Franschen op nieuw voornemens zijn, hunne operatien te beginnen. Men zegt, dat de vereenigde magt eene stelling op de rivier, tegenover het Cochin-Chinesche leger ingenomen en verscheiden schermutsellingen met de Cochin-Chinezen gehad heeft, waarbij de laatste van olifanten gebruik maakten. Sommige katholijke zendelingen hebben rijke mijnen in eene naburige provincie van Tonquin ontdekt, zoodat het geen wonder baart, dat de Spanjaarden dit land vurig wenschen te bemagtigen.

CHINA.

Het nieuws is van weinig aanbelang en loopt tot den 27sten Februarij.

Admiraal Seymour zoude, den 4den April, Hongkong, aan boord van het vlaggeschip *Calcutta*, verlaten, om over Singapore naar Engeland terug te keeren.

— Men zegt, dat Han-kow op nieuw den insurgenten in handen gevallen is, doch dit berigt wordt betwijfeld.

— Men verhaalt, dat Canton door de militaire magt zal bezet blijven, totdat de heer Bruce, de britsche minister-resident in China, behoorlijk te Peking geïnstalleerd is.

De uitgever van de *China Mail* heeft getracht, in gezelschap van een vriend, over land van Cowloon naar Canton te reizen. Acht mijlen boven Namtow, werden zij overvallen en, zonder de tusschenkomst van het welgezinde volk, zouden zij waarschijnlijk vermoord zijn; gelukkig slaagden zij er in, behouden Hongkong te bereiken. Een hevige brand heeft te Hongkong gewoed en een groot verlies van eigendommen na zich gesleept.

— Van Honkong wordt medegedeeld, dat Hwangtsung-han, de gouverneur-generaal van de beide Kwang[illegible] van zijn ambt zal ontzet worden en zijn gezag op Kweitsing, den gouverneur-generaal van de beide T[illegible]kiangs, die onlangs aan de herziening van het hand[illegible] tarief deel nam, zal overgaan.

— Lord Elgin is de expeditie op de Canton rivier niet gevolgd, doch met de *Furious* naar Hainan vertrokken, om de nieuwe haven van Kiung-chow, aan de noordzijde van het eiland en tegenover het Schiereiland, dat uit Kwantung springt, in oogenschouw te nemen.

De kaarten werden echter zoo gebrekkig gevonden en de peilingen waren zoo onzeker, dat de *Furious* de nieuwe haven niet bereikte, noch het kanaal ten noorden van Hainan konde binnenloopen. Bij zijne terugkomst te Hongkong, werden verschillende baaijen aan de kust geinspecteerd en een bezoek gebragt aan St. Johns eiland, nabij de monding van den westelijken arm van de Canton rivier.

Geen nieuws is omtrent den voortgang der expeditie op dien arm der rivier vernomen. Zij bestaat uit 6 kanonneerbooten en eene kleine fransche stoomboot met twee sloepen en een hospitaalschip op sleeptouw, en het 1ste bataillon koninklijke mariniers aan boord. Hare bestemming is Shaw-king-fu, na de hoofdstad een der voornaamste steden van de provincie, en vroeger de zetel der provinciale autoriteiten, totdat deze naar Canton verwijderd werden, om toezigt over de vreemdelingen te houden.

— Extract uit een schrijven van Hongkong, dd. 26 Februarij jl.:

Het blijft hier met alles nog lusteloos. De voorraad scheepsruimte is iets minder, vrachten echter nog zonder verbetering. £ 1.10 wordt op Londen geladen.

Lord Elgin is hier en men zegt, dat hij met het vertrek der mail de geheele zuidkust zal bezoeken. Twee particulieren hebben de stad Futskay bezocht en zijn vrij goed ontvangen, twee anderen echter hebben het bij Namtow bijna met hun leven moeten bekoopen, ze zijn gelukkig ontkomen.

Cultuur- en Industrie-Ondernemingen op Borneo.

Vervolg.

Ik zou ieder ondernemer aanraden, om zich met de Chinesche hoofden te verstaan en met hen te contracteren. De kapitein Chinees van Sambas, Lian Hangsing, en de majoor Chinees van Pontianak, Kwee Hoedtoean, zijn beiden ten volle te vertrouwen en zaakkundig. Met hen sluite men eene overeenkomst, om sinkee's uit China te doen komen; dezen ontvangen dan een voorschot, tot afbetaling der vracht en de overige kosten van overvaer, en eene geregelde bezoldiging 's maands, die niet hooger is dan 3 of 4 sp. matten. Het voorschot zuiveren zij, in 2 of 3 jaren dienst, aan. Men heeft dan nijvere werklieden, en ik geloof in genoegzame hoeveelheid. Ik zou aanraden, over hen steeds Chinezen als opzigters of mandoers aan te stellen, die goed betaald worden, en bij den bloei der zaak eenig belang hebben. Die uitgaaf zal steeds goede vruchten dragen.

Den arbeid van 2 Chinezen durf ik gerust met dien van 5 Javanen gelijk stellen.

De Maleijer in de „Wester-afdeeling van Borneo" is een van de meest luije en trage rassen, die ik ooit heb aangetroffen. Uitgezonderd eenige timmerlieden, ook scheepstimmerlieden, zou ik aanraden hen niet te gebruiken.

De Dajaks moeten nog bijna overal aan het werken gewend worden; zij willen echter wel, en het zal niet veel moeite kosten, om hen tot goede arbeiders te vormen. Men geve hun slechts goede voorbeelden en leiding; zij nemen veel en spoedig aan. Ik geloof niet, dat men hun minder dan 30 duiten daags zal kunnen geven. Ik durf geen getal opgeven; hoeveel men er zal kunnen bekomen, hangt hier te veel van de landstreek af, waar men de onderneming zal willen beginnen.

Daar alles met vrije arbeiders zal moeten geschieden, geloof ik niet, dat het bestuur gedoogen zal, om met de vorsten contracten tot levering van werkvolk te sluiten, want dan zou de arbeid toch eigentlijk gedwongen worden. Maar wel acht ik noodig en aan geen bezwaar onderhevig, om den vorst het belang der onderneming, vooral voor hem-zelven, te doen inzien. Is men daartoe geraakt, en heeft men zich op die wijze verzekerd van zijne medewerking, dan zal men, alleen door zijn invloed en zonder dwang, weldra Dajaks als arbeiders krijgen.

Als vasten regel moet ik aanraden, om de uit te betalen werkloonen aan de arbeiders regtstreeks en zonder intermediair van inlandsche hoofden, van welken rang ook, te doen plaats grijpen.

§ 3. *Ambachtslieden.* Genoegzaam alle ambachtslieden vindt men onder de Chinezen vooral goede timmerlieden, smeden, pottenbakkers; op een paar uren afstands van Montrado woont een aantal Chinezen, die uitsluitend pottenbakkers zijn. Ik heb in de Wester-afdeeling van Borneo nog niet met steen zien bouwen en heb geen metselaars, steenbakkers of kalkbranders aangetroffen. Beide laatste bedrijven kan men het volk echter al zeer spoedig leeren, wanneer men een paar zaakkundigen aan het hoofd stelt, en deze zijn zeker zonder moeite van Java te verkrijgen. Landbouwers zijn de Chinezen bij uitnemendheid.

Onder de Maleijers vindt men vele en goede scheeps- en huistimmerlieden; Europesche leiding en directie zijn bij hen echter noodig.

De Dajak leert van alles; men vindt echter reeds nu onder hen zeer bruikbare smeden en timmerlieden. Hunne groote en schoone prauwen bewijzen, dat zij ook voor scheepstimmerwerk te gebruiken zijn.

§ 4. *Eene suikerfabriek te Pontianak.* Reeds is [illegible] van suikercultuur op dit gedeelte van Borneo [illegible] schoon zij te niet is gegaan door eene onbegr[illegible] van de zijde der regering, toch de meest afdoende [illegible]

geleverd, dat de grond er voor die cultuur bij uitnemendheid geschikt is. Wij beboelen de bekende onderneming van de heeren de Linge en Ruhle. Den 6den Junij 1837 sloot de eerste een contract met den Pangeran bandhara van Pontianak, volgens hetwelk het Gouvernement en de pangeran voor gemeenschappelijke rekening suikerriet bouwen en suiker fabriceren zouden, op een te dien einde aan de oevers van de Kapoeas opgerigt etablissement. Alle geldelijke en materiële verstrekkingen zouden geschieden van wege het Gouvernement, tegen eene rente van $^3/_4$ percent in de maand, en gerembourseerd worden met $^1/_3$ der zuivere winst, die op de te verkrijgen suiker zou behaald worden, waartegen de pangeran zou zorgen, dat bij het etablissement steeds ten minste 200 werklieden, en zoo mogelijk het dubbel daarvan, zouden aanwezig zijn. De onderneming kwam tot stand, onder begunstiging van den sultan en zijne rijksgrooten.

Uit het voortreffelijke werk van den hoogleeraar Veth, *B rneo's Wester-afdeeling*, II, 555 enz. kent men de zonderlinge handelwijze, die het Gouvernement ten opzigte dezer onderneming heeft gevolgd. Het keurde de handelingen van den heer de Linge af; deze vroeg nu verlof, om de cultuur voor zijne rekening te mogen voortzetten; dat werd hem toegestaan; maar zijn dood volgde spoedig; en nu waren de verkeerde maatregelen, door de regering ten opzigte van zijn compagnon, den heer Ruhle, en zijne executeuren genomen, de oorzaak, dat de onderneming te niet ging. Toch zette de pangeran bandhara de suikerfabrikaadje voor eigen rekening tot in December 1856 voort. Toen overleed hij en werd het werk gestaakt; het nog te velde staande riet werd gedeeltelijk verkocht, gedeeltelijk nog wat vermalen. In 1857 ging, naar ik meen, de geheele fabriek te niet, en had de oudste zoon van den overleden pangeran bandhara het voornemen, om de suikerrietvelden tot sawah's te maken; en daarmede is thans reeds een begin gemaakt. Ik durf niets omtrent de resultaten van het daar verkregen riet zeggen, want ik wil ter zake niet op het geheugen afgaan. *)

Er wordt door de Chinezen langs de Pontianak-rivier veel suikerriet geteeld, en er zijn een aantal kleine Chinesche suikermolens voor de consumtie der plaats. Zij zijn over hun riet tevreden, maar moeten er ontzaggelijk veel moeite voor aan den dag leggen; op groote schaal zou zoo iets niet mogelijk zijn.

Maar het te Pontianak geteelde riet behoort tot het minste gehalte; het bevat een aantal ziltige deelen, en geen wonder, want de grond, waarop het groeit, wordt ieder jaar eenige malen door het water overstroomd, namelijk dan, wanneer, door den lagen waterstand der rivier en den geringen afvoer van bovenwater, het zeewater gelegenheid verkrijgt, om gedurende de springtijen naar binnen te loopen. Daarom zou ik ook geene aanplant van suikerriet in de lage Pontianaksche streken aanraden.

De gronden zijn overal het eigendom der vorsten. Geen cijfer is er te bepalen van de hoeveelheid bouws, die men van hen zal kunnen bekomen; maar dat is ongetwijfeld zeer aanzienlijk. Mogten soms enkele lappen gronds, die men verlangt te hebben, en die in een aan eene andere onderneming afgestaan gedeelte vallen, reeds bebouwd of met vruchtboomen bezet zijn, dan moet daarvoor de planter of bezitter schadeloos gesteld worden. De grond behoort den vorst, en hetgeen er op staat den ontginner, planter of bouwer.

§ 5. *Verval van water.* Er zijn zoo veel rivieren, zoo groote als kleine, dat omtrent het verval van water, hetwelk men zal kunnen verkrijgen, niets kan gezegd worden. Aan de mondingen der groote stroomen volgen deze de beweging van eb en vloed, soms tot op zeer weinige mijlen, soms tot op meer dan tien Duitsche mijlen. In het binnenland is zoodanige invloed niet merkbaar, en regelt zich de rivierstand naar den meerderen of minderen afvoer van boven, en de meer of minder vallende regens. Te Sintang, 53 Duitsche mijlen de Kapoeas-rivier opwaarts, is soms een verval van meer dan dertig voet. Er valt alzoo moeijelijk in het algemeen iets van te zeggen.

§ 6. *Waterleidingen.* Weinig moeite zal het veroorzaken, waterleidingen te graven. De Chinezen verstaan die kunst zeer goed. Daar, waar de bodem steenachtig mogt zijn, is hij dat niet zoodanig, althans in den regel, dat het groot bezwaar voor de gravers oplevert. Neemt men niet opzettelijk enkele moerassige gronden, dan is de grond over het algemeen *niet moerassig.* Immers geloof ik niet, dat men „moeras" mag noemen eene plaats, waar zich, door gebrek aan waterlozing, het water ophoopt; zoodra men toch aan die plassen of poelen maar een kleinen uitweg bezorgt, loopt het water spoedig weg en wordt het terrein droog. Dit nu is op de meeste plaatsen van de Wester-afdeeling van Borneo het geval.

§ 7. *Proeven van cultuur.* Koffij is men begonnen aan te planten in het district Seminis nabij Sambas, op verscheidene plaatsen in de assistent-residentie Montrado (Chinesche districten), in het Mampawasche. Al naar mate der gekozen gronden, beloven de resultaten goed te zijn. Men bedenke echter, dat eigentlijk eerst in 1856 met ernst aan deze cultuur begonnen is. Zonder onze bemoeijenis, werd reeds in Mampawa en Landakh koffij geteeld, genoeg om te doen zien, dat die cultuur uitmuntend kan slagen

Rijst wordt door de geheele afdeeling geteeld, door de Chinezen in natte, door de Maleijers en Dajaks op drooge velden. De natte cultuur levert prachtige resultaten, de drooge veel minder, ofschoon toch nog altijd goed.

Reeds is het gelukt, om op enkele plaatsen de Dajaks te bewegen, de drooge cultuur te verlaten en Sawah's aan te leggen. Uitbreiding van de rijstcultuur belooft goede vruchten, want dit artikel is nog steeds hoog in prijs, en de eigen productie is nog niet voldoende voor de consumtie.

Suikerriet wordt op een aantal plaatsen door Chinezen en ook door enkele Maleijers en Dajaks aangeplant. Algemeen is het riet en sap van bijzonder goed gehalte. Door verscheiden particulieren werden rietstokken van Borneo naar Java ontboden, om daar als „biebit" te worden gebruikt. Tot hetzelfde einde werd, in 't begin van 1857, een Gouvernements aanplant, onder behoorlijk en zelfs wetenschappelijk toezigt, in de vallei van Pamangkat aangelegd. Dat riet en het daarvan voortkomende sap overtrof zelfs de verwachting van hen, die er zich de schoonste resultaten van hadden voorgesteld. Eene eerste bezending van dat riet werd in Januarij 1858 naar Java gezonden.

Katoen groeit in het wild, van de beste hoedanigheid. Met proeven, om die cultuur geregeld te doen plaats hebben, is men in 1856 begonnen. Daar, waar de terreinen met oordeel waren gekozen, zijn de resultaten goed, vooral die van het Palembangsche katoenzaad, 'twelk in 4 of 6 maanden vruchten afwerpt. Nieuw-Orleans katoenzaad slaagde niet.

De bosschen leveren een overrijken schat op van „getah pertja" (gutta percha). Ook vindt men er in overvloed de „senkawang", eene wasachtige olie, zoo ik meen in Nederland, en zelfs op Java, niet of althans weinig bekend, maar zeer gezocht te Singapoere, werwaarts de meeste uitvoer plaats heeft. Al verder vindt men er een aantal prachtige gomsoorten, verwstoffen, rottan enz. Ik haal dat alleen aan, om er de aandacht op te vestigen.

Peper werd vroeger op sommige plaatsen met goed gevolg verbouwd. Daar echter de bevolking toen nog geen debouché voor hare waar had en de waarde van dit product niet kende, werd de cultuur verwaarloosd, en ging zij te niet. Eene der kampongs te Pontianak draagt nog den naam van Soengei Sahang of Peper-rivier.

(*Wordt vervolgd*).

---

*) De proeven, door den heer de Linge genomen, waren hoogst gunstig. Zie hier wat daaromtrent in eene memorie van den heer de Linge, door den hoogleeraar Veth op blz. 555 medegedeeld, voorkomt: „Ik heb eene proef genomen, door het sap van 100 rietstokken te doen koken, hetgeen $14^3/_4$ katti's heeft opgeleverd — eene uitkomst, waaraan ik geen geloof zou willen slaan, had ik er niet zelf getuige van was geweest.

„De berekening van den arbeid gaf niet minder gunstige uitkomsten. Een inlandsch werkman kan, volgens onderzoek in de Chinesche landen gedaan, op het minst 80 voreus (galoengan) suikerriet onderhouden; elke voor heeft 22 stoelen, die, om het minst te stellen, ieder zeven stokken leveren, dus voor één werkman 12,320 stokken, welke, naar de bovenstaande berekening, 19 picols en 40 katti's suiker zullen opleveren. Chinezen kunnen van 100 tot 120 voren bewerken.

„Toen ik de eerste suikerriettuinen zag, waarin ik riet van 99 tot 133 Rhijnl. duimen hoog en 7 duimen dik heb gemeten, dacht ik, dat de vruchtbaarheid van den grond het riet te veel in de hoogte dreef en het weinig suikerdeelen bevatten zou. De uitkomst heeft echter het tegendeel bewezen.

„Ook ten aanzien der kosten van bemesting, vervoer, brandstoffen en gebouwen, kwam eene vergelijking tusschen deze streken en Java geheel ten voordeele van eerstgenoemde uit.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM.	NAAR
Maart 21	Hamburgsch	Henriette	Harms	Singapore	11 Maart	Hamburg
〃 —	Engelsch	City of Londen	Gardner	〃	12 〃	Mauritius
〃 —	Fransch	Ville de Dieppe	Rousseau	Whampoa	6 〃	Havanah
〃 22	Amerikaansch	Reporter	Howosse	Manila	7 〃	Londen
〃 24	Engelsch	Emma	Underwood	Melbourne	19 Febr.	Batavia
〃 —	〃	Burrita	Allen	Adelaide	17 〃	
〃 21	〃	Mufiah	Hampton	Singapore	13 Maart	Cowes
〃 23	Amerikaansch	Audubon	Kindsman	〃	17 〃	New-York
〃 25	〃	Golden Horn	J. C. Cox	Melbourne	18 Febr.	Batavia

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
Maart 24	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	H. J. Roseboom	Soerabaija	21 Maart	W. Cores de Vries.
〃 —	〃	bark	Kim Tiang Taij	Kwee Simtjie	Cheribon	11 〃	Buijs, Jacobsen & Co.
〃 —	Zweedsch	〃	Christian Louis	Mattson	Melbourne	11 Febr.	Metzendorff, Wilmans
〃 —	Engelsch	brik	J. C. Ross	R. Ballard	Cocos Eiland	9 Maart	Wilson & Co.
〃 —	Nederlandsch	bark	Amalia Augusta	H. A. van Marle	Melbourne		Landberg, Bezoet de Bie
〃 25	Deensch	〃	Concurrent	Davidson	〃		Metzendorff, Wilmans
〃 —	Ned. Indisch,	〃	Lachmadie	Said Alhabasij	Indramaijo	14 Feb.	B. J. Jacobs.
〃 —	Engelsch	schip	Emma	Underwood	Melbourne,	19 〃	Gezagvoerder.
〃 —	Ned. Indisch	brik	Al Osmanie		Singapore		Buijs, Jacobsen & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Maart 24	Ned. Indisch	bark	Vrijhandel	W. Leverstein	Singapore
〃 —	Ned. Indisch	〃	Java	J. Worthington	Rembang en Soerabaija
〃 25	Nederlandsch	〃	Canton	H. J. Tweehuijs	Makassar via 〃
〃 —	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Samarang en 〃
〃 —	〃	〃	Batavia	C. C. L. Neijts	Bencoelen en Padang
〃 —	Engelsch	brik	Regea	H. Urguhart	Australië
〃 26	Ned. Indisch	bark	Djeilanie	Said bin Alie	Cheribon
〃 —	Nederlandsch	〃	Henriette Geertruida	T. C. de Boer	Samarang via Cheribon

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Eva Johanna*	H. de Boer	Amsterdam	Hanger & Schuurman.
〃	〃	Zeevaart*	Biesthorst		〃
〃	bark	Eersteling	A. P. Armstrong		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Holland	Auffmorth		〃
〃	〃	Gouverneur-Generaal Duijmaer van Twist	Hoeksma	Samarang en Soerabaija	〃
〃	〃	Yssel	Maarschalk	Padang	〃
〃	〃	Christiaan Louis	W. de Vos	Cheribon via Sam. en Soer.	〃
〃	schip	Nassau*	Huffnagel	Japan	Dümmler & Co.
〃	bark	Regina Maria*	S. Ouwehand		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Cornelis Smit*	R. Werdenaar		〃
〃	schip	President Plate*	J. C. Hartsen	Amsterdam	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	bark	Jeannette en Agatha	C. Kleijndert	Cheribon	〃
〃	〃	Admiraal de Winter*	Jansen		van Ommeren, Rueb & Co.
〃	〃	Princes Sophia	A. P. Hoffman		〃
〃	〃	Ida Wilhelmina*	B. P. van Wyland		〃
〃	〃	Eensgezindheid*	B. G. Flik		B. Kopersmit & Co.
〃	schip	Vijf Gebroeders*	G. J. Teensma		〃
〃	〃	Elisabeth en Antoinetta*	A. P. Besier	Samarang en Soerabaija	〃
〃	bark	Biesbosch*	J. H. Mugge		〃
〃	〃	Aegida en Paulina*	T. K. Veltman	Samarang en Soerabaija	〃
〃	schip	Wilhelmina	van Dalen		de Weerdt, Ruijl & Co.
〃	〃	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		J. Cezard & Co.
〃	bark	Juno	G. J. Bruijns	Ned. via Tjilatjap	〃
〃	〃	Maria Veronica	Mulder		E. Moormann & Co.
〃	〃	Maria Elise	van der Putte		〃
〃	〃	Jan Daniel*	Hagers		Metzendorff, Wilmans & Co.
〃	〃	Whampoa	van der Hoff		〃
〃	schip	Maria Elisabeth Margaretha*	Bauditz		〃
Nederl. Ind.	bark	Iskandria	D. F. Varkevisser	Soerabaija	B. J. Jacobs.
〃	〃	Kim Tiangtaij*	Kwee Simtjie	Palembang	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Sara Eleonora*	D. Schuijmer	Samarang	Cassalette & Co.
Engelsch	brik	Jamar*	J. J. Ross		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	〃
〃	〃	J. C. Ross*	Ballard	Cocos Eiland	Wilson & Co.
〃	schip	Melbourne*	Cooper	Singapore	Martin, Dyce & Co.
Fransch	bark	Johanna*	Wetzel		C. Bahre & G. Kinder.
〃	schip	Albert Cezard*	Dolu		J. Cezard & Co.
Zweedsch	bark	Francesca*	N. Moller	Singapore	〃
〃	〃	Löven*			Metzendorff, Wilmans & Co.
Deensch	〃	Concurrent*	Davidson		〃
Amerikaansch	schip	Time*	Howes		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Marcellers	R. B. Haltet	Amerika	Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Black Sea*	Cate	Californië	The Borneo Comp. Limited.
Meckelenburgsch	〃	Christine Brenkelmann*	Voss		Metzendorff, Wilmans & Co.
Hamburgsch	brik	Gustav*	Njelsen		〃
〃	schip	Neumuhlen*	Heuer		〃
〃	〃	Melbourne*	Jessen		〃
〃	bark	Makassar*	Gödje		〃
〃	〃	Dorothea*	Gantschow		〃
〃	〃	Congo*	Duise		C. Bahre & G. Kinder.
〃	〃	Christiaan*	Binder		〃
Belgisch	〃	Maria en Louisa*	van der Heijden	Soerabaija	Adam & Co.
Bremer	〃	Leontine*	Schweitzel		E. Moormann & Co.
Oldenburgsch	〃	Ammeland*	Pophen		Busing, Schröder & Co.

Aangekomen schepen te *Samarang.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 11	N. I.	bark	So-oot Ban	Hadjie Oemar	Singapore
〃 —	〃	〃	Ararat	J. Steendam	Batavia
〃 14	Zweed.	schip	Gerda	E. A. Janson	〃
〃 15	Meckl.	〃	Graaf Arth. Bernstorff	P. Schneider	〃
〃 —	Fr.	brik	Kiem Tak IJoe	Jo San Ho	Siam
〃 —	Eng.	schoen.	Good Luch	Hadjie Mohmat	Batavia
〃 16	Ned.	bark	Cornelia	L. Struijk	〃
〃 17	N. I.	schip	Padang Pandjang	J. Worthington	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Samarang.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 11	N. I.	schoen.	Bientang Toedjoe	F. Braslei	Padang
〃 12	〃	〃	Apie Maas	Tan Imsoeij	Soerabaija
〃 14	Ned.	schip	Patriarch Samhire	G. G. Lion	〃
〃 —	N. I.	brik	Faleuta	Hadjie Adjiui	Cheribon
〃 —	Hamb.	〃	Adolph	E. C. Kross	China
〃 15	Brem.	bark	Marie	F. Schwartje	〃
〃 17	Ned.	〃	Zeenimph	Witzen Elias	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Samarang.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Philips van Marnix	E. van Duijn	Batavia	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Amerika	P. L. Zeeman	Amsterdam	Dorrepaal & Co.
〃	〃	de Zwaan	K. J. van Hemert	Nederland	〃
〃	〃	Jacoba Cornelia Clasina	J. A. Delclusur		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Zeelandia	W. Blaakhert	Batavia	Dorrepaal & C.
Nederl. Indie	bark	Pandang Pandjang	J. Worthington	〃	MacNeill & Co.
〃	〃	Ellen	F. A. P. Wentholt	〃	Gezagvoerder.
〃	〃	So-oot Ban	Sech Banseer		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Ararat	J. Steendam		Gezagvoerder.
〃	brik	Lina	J. W. Stevensz	Singapore	〃
〃	stoomb.	Lady Mary Wood	S. van Hulstijn	Batavia	Wermuth & Co.
〃	schoener	Almas	Lim An Djan	Muntok	Gezagvoerder.
Engelsch	〃	Good Luch	Hadjie Achmat		〃
Zweedsch	schip	Gerda	E. Jansen	Nederland	Wermuth & Co.
Mecklenburgsch	〃	Graaf Arthur Bernstorff	P. Schneider		C. Damnitz & Co.
Siam	bark	Kiem Hok Lie	Ong Tjaij		〃
〃	brik	Kim Tutjoe	Njo Samho		Gezagvoeder.

Aangekomen Schepen te *Soerabaija.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 9	N. I.	bark	El Iijser	Sech Aboebak.	Grissee
〃 —	〃	kotter	Bella	Jono	Pasoeroean
〃 —	Eng.	bark	Sea Witch	Th. Devine	Singapore
〃 10	N. I.	〃	Dennok Bient. Toedjoe	Tan Biensing	Riouw
〃 —	〃	〃	Maijmoon	Said Kasim	Grissee
〃 12	〃	stooms.	Padang	B. J. Schipper	Samarang
〃 13	H. B. M.	Oorl.st.	Prince Arthur comm.	J. Tronson	Timor Delie
〃 —	N. I.	stooms.	Palembang	H. Roseboom	Batavia
〃 —	Ned.	schip	Broedertrouw	G. Rotgans	〃
〃 14	Z. M.	stooms.	Madura lt. t/z 1ste kl.	A. P. Klerck	Badjoa (Bonie)
〃 —	N. I.	bark	Salim	Sech Osman	Grissee
〃 —	Ned.	schip	Cornelia Geertruida	G. E. Hoeksma	Bantam
〃 15	N. I.	〃	Witch of the Wave	Djin	Panaroekan
〃 —	〃	bark	Djadal Haer	Sech Basboy	Grissee
〃 —	〃	〃	Apie Maas	Tan Imsoeij	Batavia

Vertrokken Schepen van *Soerabaija.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 11	N. I.	bark	Bertakool Adjelan	Aboe So-ook	Bandjermasin
〃 12	〃	〃	Komeij	Said Alhabasij	Koetei
〃 —	〃	〃	Alnoer	Sech Marzoekie	Batavia
〃 —	〃	〃	Atiat Tilmaulak	Oewa Moham.	Sumanap
〃 13	Ned.	schip	Johanna en Louise	C. D. Popken	Padang
〃 —	Eng.	〃	Lismoyne	W. Dempster	Nederland
〃 —	N. I.	bark	Banda Balhair	Sech Dahema	Timor Koepang
〃 —	〃	stooms.	Banda	W. Vogel	Batavia
〃 —	〃	bark	Bingseeng	Sarieman	Balie
〃 —	〃	〃	Kalimanten	Lie Oentat	Bandjermasin
〃 14	Ned.	schip	Koerier	J. F. Rotgans	China.
〃 15	N. I.	stooms.	Padang	B. J. Schipper	Molukkos
〃 —	Ned.	schip	Walcheren	M. Hoek	China
〃 16	Zweed.	bark	Fanny	J. F. Wulff	Nederland

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Johanna Maria Christina	C. Gorter		Fraser Eaton, & Co.
〃	〃	Louise Jacoba Johanna	Baumgarten		〃
〃	〃	Drie Vrienden	L. P. Anderson		〃
〃	schip	Zaanstroom	Schaap		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Derkina Titia	Evink		〃
〃	〃	Prins Frederik der Nederlanden	de Wit		〃
〃	〃	O. I. Packet	Postma		〃
〃	〃	Hollandia	Ruige		〃
〃	〃	Afrika	Manouris	Amsterdam	〃
〃	〃	Nederland	Hoekstra		〃
〃	〃	Prins van Oranje	Heusing		Ruyl, Cramer & Co.
〃	bark	Laurens Koster	Koenen		〃
〃	〃	Broedertrouw	Rotgans		〃
〃	〃	Gebroeders Houtman	Bax		〃
〃	〃	Stad Gouda	Breuning		〃
〃	〃	Haamstede	de Boer	Nederland	〃
〃	〃	Eersteling	Mann		J. F. van Leeuwen & Co.
〃	〃	Ary Scheffer	Kunst		〃
〃	〃	Cornelia Geertruida	Hoeksma		〃
〃	〃	Delfshaven	Schaap qq.		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Baltimore	Brakke		〃
〃	〃	Ida Elisabeth	Kramer		〃
Nederl. Indie	〃	Wilhelmina Cox	Deibel		Mathieu, Ebbs, Ruys & Co.
〃	〃	Union	G. Schuit		Schimmmelpenninck & Co.
〃	〃	Emilie	Perry		B. J. van Eck & Co.
Engelsch	〃	Amelia Breillat	Morris	Australie	Fraser, Eaton & Co.
〃	〃	Sophia Fraser	Wallace		〃
〃	〃	Oxus	Wilson	China	Hill, Brockman & Co.
〃	〃	Fleda	Sanders		〃
Bremer	schip	Franklin	F. H. Stokman	Falmouth	B. J. van Eck & Co.

Aangekomen schepen te *Indramaijoe*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 7	N. I,	bark	Lachmadie	Alhabsie	Cheribon
"	Ned.	"	Constance	Kimmerer	Batavia

Vertrokken schepen van *Indramaijoe*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 11	Ned.	bark	Almelo	Tjebbes	Batavia
"	"	brik	Christiaan Louis	de Vos	"
" 12	N. I.	bark	Lachmadie	Alhabsie	"

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 11	N. I.	bark	Kim Tiangtaij	Kwee Sintjie	Palembang
" 12	"	"	Saijool Gair	Rachman	Sing. en Indr.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 8	Ned.	bark	Pilades	Pohlman	Samarang

Vertrokken schepen van *Tagal*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 11	Ned.	bark	Pilades	Pohlman	Riouw

Aangekomen schepen te *Pekalongan*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 7	Ned.	schip	Doggersbank	Valentine	Tagal
" 8	"	bark	Java's Welvaren	Doornbos	Indramaijoe
" 9	N. I.	"	Timbang	Pa Wongso	Cheribon

Vertrokken schepen van *Pecalongan*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 9	N. I.	bark	Timbang	Pa Wongso	Joana

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr. 28	N. I.	schoen.	Sophia	Siendoe Djaija	Soerabaija
Maart ...	"	schip	Gertrude	Sobels	Pek. en Patjit.

Vertrokken Schepen van *Sumanap*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr. 28	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 9	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija
" 10	Ned.	schip	Agueta	R. Grievel	"
" —	"	"	Willem de Clercq	P. Ouwehand	"
" 14	"	"	Zephir	N. J. de Boer	Bezoekie

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 13	Ned.	schip	Eersteling	F G. C. Mann	Soerabaija

Aangekomen Schepen te *Amboina*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 1	N. I.	schoen.	Argo	F. J. Geurst	Cheribon
" 6	"	stooms.	Padang	B. J. Schipper	Soerabaija
" 15	"	schoen.	Frederika	Tja Thoij	Huila
Jan. 1	"	stooms.	Menado	A. Couteron	Batavia
" 4	"	schoen.	Delly	Berendbuijsen	Ternate
" 9	"	"	Argo	F. J. Geurst	Kema (terug)
" 15	"	brik	Antoinette	F. Chasteau	Makasser
" 21	"	schoen.	Delly	Berendhuijsen	Saparoea
" 25	"	bark	Carolina Sophia	van der Beek	Makasser
" 28	"	schoen.	Johanna Catharina	A. Sesinclee	"
" 30	"	brik	Fathoer Main	Sech Abdulla	Batavia
" —	"	schoen.	Giraffe	Aroe	Makasser
" —	Ned.	schip	Jacoba Cornelia	T. Rozenboom	Nederland
Feb. 1	N. I.	stooms.	Padang	B. J. Schipper	Batavia
" 5	"	bark	Anthoinetta	T. Reijnaert	Makasser
" 11	"	schoen.	Fathul Harie	Maas Husing	Hulla

Vertrokken Schepen van *Amboina*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 8	N. I.	stooms.	Padang	B. J. Schipper	Soerabaija
" 27	"	schoen.	Argo	F. J. Geurst	Kema
Jan. 3	"	stooms.	Menado	A. Couteron	Batavia
" 8	"	schoen.	Frederika	Tha Thoij	Keij
" 11	"	"	Delly	Berendhuijsen	Timor Deli
" 22	"	"	Argo	F. J. Geurst	Banda
Feb. 3	"	stooms.	Padang	B. J. Schipper	Batavia
" —	Ned.	schip	Jacoba Carolina	T. Rosenboom	Hongkong
" —	N. I.	schoen.	Jacoba Catharina	Ketjiel	Banda
" —	"	"	Giraffe	Aroe	"
" —	"	bark	Autoinetta	T. Reijnaert	Ternate

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Portsmouth. 3 Febr. Australia, Stromberg, Batavia.
Plymouth. 4 Febr. Wm. Simpson, Splatt, dito.
Falmouth. 4 Febr. Willem Kroonpr, der Ned., Zetteler, Rott. (n. Batavia).
Cadix. 17 Jan. Alida, Kieviet, Newcastle.
Antoinette, de Winter, Rotterdam.
St. Helena. 16 Dec. Waterlily, Wright, Batavia.
vertrok n. Londen.
21 Jacoba en Christina, Berk, dito.
vertrok 22 n. Amsterdam.
27 Peking, Croese, dito.
vertrok n. Amsterdam.
28 Home, Witmarch, Sumatra (n. New-York).
29 Maria Elisabeth, Jonker, Macao.
vertrok 31 n. Havana.
Iffang, Kerr, Batavia.
30 Luctor en Emergo, Hakker. dito.
Tafelbaai. (K. de G. H.) 26 Nov. Fanny, Wulff, Stockholm.
vertrok 18 Dec. n. Batavia.
27 Mary, Silversparre. dito.
vertrok 18 Dec. n. dito.
11 Dec. Ellida, Golbermore, Soerabaija.
vertrok 14 n. Cowes.
Port-Natal. (K. d. G. H.) 18 Nov. Derkina Titia, Esink, Amsterdam.
New-York. 6 Jan. Bosphorus, Kruisinga, Padang.
Isaac Wilton, Wardle, Batavia.
Boston. 14 Jan. Horseman, Haskel, Padang.

Vertrokken.

Londen. 27 Jan. Cosmopoliet, Westeninck, Adelaide.
vertrok 3 Febr. v. Deal,
Claas Tholen, Geerds, Buenos-Ayres.
3 Febr. Staatsraad van Ewijck, de Winter, Port-Philip.
Plymouth. 3 Febr. Helena Constantia, Donema, (v. Gothenburg).
Queenstown. 27 Jan. Lauriston, Adamson, Batavia.
Holyhead. 3 Febr. Joan Melch Kemper, Salm, (v. Liverpool) Batavia.
Glasgow. 2 Eebr. Finella, Murry, Batavia.
Royan. 22 Jan. Vallée de Luz, Laffite, dito.
Cadix. 1 Febr. Z. M. transp. schip Merwede, kapt. luit. v. d. Meersch, O.-I.
Tafelbaai, 19 Nov. Johanna, Vetsel, (v. Bordeaux) Batavia.
28 Eduard Marie, Remmers, dito.
1 Dec. Canton, Tweehuys. dido.
Algoabaai. (K. de G. H.) 18 Nov. Henriette, v. d. Veen, dito.
6 Dec. Willem Eggers, Faber, dito.
New-York. 12 Jan. Australie, Dudley, Oost-Indie.
18 Sophia Elisabeth, v. d. Hoeff. Rotterdam.
Gezusters. Visser, Amsterdam.

In Lading.

Liverpool. 3 Febr. Queen Mab, Glendening, Batavia,
Bordeaux. 5 Febr. Rose, ..., dito.
New-Orleans. 28 Dec. Nederland, Ruiter, Rotterdam.

Gepasseerd.

St Helena. 22 Dec. Grootm. Nationaal, Giesse, Bat. n. Amsterdam.
24 Albatros, Haasnoot, dito. n. dito.
29 Amstel, Rademaker, dito. n. dito.

Zeilklaar.

Liverpool. 8 Feb, Ch. Brownell, Baxfield, Batavia.

HANDELSBERIGTEN.

Amsterdam, 5 Februarij.

Vervolg en Slot van ons vorig No. 15

Java **Indigo.** De vraag was gedurende de laatste 14 dagen vrij levendig, zoodat hetgeen aan de markt kwam tot goede prijzen grif koopers vond en het artikel in vaste stemming verkeerd. In het geheel werden van dé bij particulieren aangevoerde partijen hier en te Amsterdam te zamen ca. 1000 kisten afgedaan.

Cochenille bleef zonder handel.

Van *Banca* **Tin** werd kort na onze vorige een partijtje tot $f\ 78^1/_4$ en later een paar honderd blokk. tot *f* 78 afgegeven. Deze week was de vraag weder levendiger en vonden 900 blokk. nemers tot *f* 78, 200 blokk. tot $f\ 78^1/_2$ en 800 blokk, tot *f* 79.

Cocosolie in vaste stemming. In de vorige week werden afgedaan 1500 ko. prima wit Cochin tot $f\ 24^1/_2$ entr. terwijl men in het begin dezer week voor dezelfde kwaliteit bij partij $f\ 24^3/_4$ entr. besteedde.

Campher. In navolging der Engelsche markt waren er tot betere prijzen koopers, geretireerdheid der houders verhinderde belangrijke omzet, zij bepaalde zich bij 100 tobben Japansche van 42 à 43 c. en 25 dito à 45 c. Hooger was men ongenegen aan te leggen en alleen eene nieuwe verhooging der Engelsche markt zal hoogere orders naar hier kunnen lokken en de speculatiegeest, die het artikel om de lage prijs wel verdient, wakker maken. Tamarinde. In dezelfde nominale positie, moeijelijk te verkoopen. Cubeben. De 383 balen per *Telemach* zijn ver boven 70 c. afgedaan In terugkoop wordt 80 c. gehouden, dat echter niet dan bij dringende behoeften voor kleine orders te bedingen is. Lange Peper nominaal 21 à 22 c. Rad. Galanga van goede kwaliteit wordt op *f* 35 gehouden, maar het ontbreekt aan orders. Cassia Lignea. Men houdt 58 c. maar de aftrek is gering. Cassia Lignea Vera. Goede krachtige soort blijft gevraagd maar ontbreekt bijna geheel, de overige kwaliteiten met weinig vraag. Prijzen onveranderd, 11 à 35 c. Cassia Fistula. 653 matten gedeeltelijk BS. werden à *f* 10 afgedaan, op de lage prijs bestaat eenige vraag voor het artikel. Staranijs nominaal 43 c. Geconfijte Gember meer gevraagd, mooije kwaliteit kan 80 c. opbrengen, maar wordt op 85 à 88 c. gehouden. Japansche Was. Tot gesouteneerde prijs werden 2 partijen afgedaan, als 200 kisten per *Cornelia* en 170 kisten per *Northumbrian*. Het debouche voor het artikel is groot, dat bij de te wachten groote partijen goed te stade zal komen. Gum Elasticum. Er blijft veel vraag, waaraan echter door gebrek aan voorraad, niet te voldoen is. De nominale waarde is voor goede kwaliteit *f* 52 à *f* 54. Gutta Percha blijft ontbreken, en is veel gevraagd. Gum Damar goed gevraagd, de omzet bedroeg ca. 400 kisten, van $30^1/_2$ tot 32 c. Tot 32 c blijft aan de markt.

Bindrotting. De aan de markt komende partijen vonden tot gesouteneerde prijzen koopers. Afgedaan werden 2900 bossen per *Northumbrian* en 1545 bossen per *Gevalia*. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 140,689 bossen en bij particulieren alhier 13,260 bossen.

Arak onveranderd. Hier ging niets in het artikel om; doch te Amsterdam werden een paar partijen, te zamen 245 leggers. tot geheime prijzen doch lage verhandeld.

Rijst vond na hét vertrek van onze vorige langzamerhand meer attentie. Uit de 1ste hand werden afgedaan 3600 bn. Rangoon tot $f\ 5^1/_8$ en 5000 bn. Padang tot $f\ 4^1/_4$, de laatste partij, naar men zegt voor uitvoer. Hierdoor waren de houders deze week meer geretireerd; zoodat geene verdere afdoeningen zijn tot stand gekomen; ofschoon het artikel ook voor buitenlandsche branderijen gevraagd was. Gepeld met meer omgang tot vastere prijzen. Men noteert ongep. Arracan *f* 5 à $f\ 5^1/_4$, Rangoon *f* 5 à $f\ 5^1/_8$, Java $f\ 6^1/_2$ à $f\ 7^1/_2$, Tafel- $f\ 7^1/_2$ à $f\ 9^1/_2$.

Katoen. De omzet is voordurend zeer beperkt; van Suratte werden in de 2de hand een paar honderd bn. verkocht tot ca. 1 ct beneden de laatste veilingsprijzen. Te Amsterdam zijn voor de N. H. M. aangebragt 1600 bn. van New-Orleans en 2000 bn. van Charleston, makende te zamen met de hier liggende 4500 bn. New-Orleans, een voorraad van ca 8000 bn. welke naar men verwacht, binnen kort in veiling zullen worden aangeslagen.

Specerijen. Notenmuskaat vond voor dadelijke behoefte iets meer aftrek, waardoor men voor enkele ceelen der laatste veiling iets hoogere prijzen bedong. Men besteedde voor No. 1 115 à 117 c., terwijl No. 2 op 100 à 105 c. wordt gehouden. In Foelie en Nagelen gaat niets om. Men noteert Foelie 93 à 95 c., Nagelen 24 à 26 c.

Huiden. De stemming voor dit artikel wordt beter.

Kort Handelsberigt der Philippijnsche Eilanden.

Manilia, 21 Februarij 1859.

De aanvoer van producten was schaarsch en transactien waren zeer gering. De prijzen van de *Suiker* zijn echter eenigzins gestegen en de algemeene rigting der markt levendiger. Twee carga's *Suiker* zijn naar Australie verscheept, een carga *Hennep* naar de Vereenigde Staten, en twee cargo's *Hennep* en *Suiker* naar Engeland. De vrachten zijn op dezelfde hoogte gebleven. De *Camilla*, die, den 14den dezer, van Nieuw-Zeeland aankwam, is tegen £ 5 ℔ ton, gecharterd. De *Wissel* verbeterde zich eenigzins.

Kort Handelsberigt van China.

Hongkong, 26 Februuarij 1859.

Sinds de laatste veertien dagen valt slechts het vertrek van drie schepen naar Engeland, met eene lading *Thee* te vermelden. Van *Canton*, de *Glendover* met 554,800 ℔ *Thee* en de *Crisis* met 489,300 ℔ van Fuhchau, de *Herculean*, met 630,800 ℔. Van Shanghae vertrokken geene schepen. De geheele uitvoer gedurende dit saisoen, beliep 39.796,000 ℔.

Sinds ons laatste berigt waren er geene schepen naar de Vereenigde Staten vertrokken. De geheele uitvoer derwaarts bedroeg, gedurende dit saisoen, 24,533,300 ℔ *Thee*.

De uitvoer van *Zijde* naar Groot-Brittannie beliep 55,090 balen, met inbegrip van 646 met de stoomboot *Pekin* en 1,727 met de stoomboot *Ottawa*.

Voor Marseille nam de *Pekin* 1,727 balen en de *Ottawa* 511 balen in, zoodat de geheele uitvoer, gedurende dit saisoen, 6,509 balen bedragen heeft.

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 25sten Maart 1859.

Aanvoer.

De vraag naar stukgoederen is eenigzins verlevendigd, maar er is toch nog toe geen hoogeren prijs te bedingen. *Madapollams.* Hollandsche genieten meer vraag, zoo wel hier als op de kust. Engelsche ongebleekte zijn niet zeer gewild. De fijne en middelsoort gebleekte zijn verkoopbaar. *Shirtings.* Hollandsche gebleekte 6/4 in vraag en te verkoopen. — Ruwe minder gewild. Engelsche ruwe en gebl. in goede vraag, voor geschikte kwaliteit en breedtens. *Cambrics* blijven gewild. *Drills* Hollandsche steeds lusteloos met voorraad. Engelsche stil. Amerikaansche niet aan de markt. *Twist* in goede vraag. *Gedrukte katoenen* Goede en gewilde patronen gevraagd en prijzen worden beter. *Battick*s lusteloos. In *Wollen Goederen* wordt voor als nog weinig gedaan. *IJzer.* Van Zweedsch groote voorraad en prijzen nominaal. Van Engelsche is de markt goed voorzien en moeijelijk van de hand te zetten. *Staal.* Nieuwe aanvoeren hebben plaats gehad. *Bladkoper* zonder vraag. *Koperen Spijkers* gezocht.

Uitvoer.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak .... ℔ legg.	60.—	.....	voorraad gering.
Cassia, Vera........................	....	......	
Cochenille	....	......	
Klapper Olie........................	....	......	
Gom Elastiek............ ℔ pic.	44.—	45.—	verkocht.
" Benzoin	....	......	
,, Dammar.......... ℔ pic.	25.50	26.—	afdoeningen.
Gutta Percha........................	....	.....	niet aanwezig.
Rotting, Banjermassing........	....	......	
" Padang	....	......	
Foelie N°. 1........................	60.—	65...	
Huiden, Koe............ ℔ st.	3.—	3.75	geen van beide erg
" Buffel............ ".	3.—	3.50	gewild.
Indigo................ ℔ pd.	4.25	......	te Samarang.
Kruidnagelen........................	....	......	
Koffij, Java........................	....	......	geene verkoopen.
,, Padang	33.50	—.—	verkocht.
Notenmuscaat No. 1........	80.—	—.—	geringe vraag.
Peper, zwarte	21.50	23.—	verkoopen.
,, witte........................	....	......	niet voorradig.
Sapanhout, Manila in Entrep.	....	......	niet aan de markt.
,, Java........ ℔ pic.	4.—	5...	
Suiker No. 16	19.—	......	geringe voorraad.
Rijst, Indramaijoe met zakken.	....	......	
,, Witte Batavia 1e kwalit.	145.—	165.—	afgedaan.
,, ,, ,, 2e ,,....	140...	......	van de hand gezet.
,, Carga........................	120.—	125.—	met afdoeningen.

Wisselcoers. Op Holland 6m/dato *f* 100,— @ *f* 99 pCt.
,, Engeland 6m/zigt *f* 11,62½ ℔ £.
,, Singapore *f* 2,65 @ *f* 2,70 ℔ $.
,, China *f* 2,65 ℔ $.
,, Calcutta *f* 122,— ℔ 100 Comp. Rop.

VRACHTEN.

De vrachten blijven voortdurend laag, en in de laatste veertien dagen zijn er slechts weinige gesloten. De *Eva Johanna*, neemt de lading over van het afgekeurde schip *Zeevaart* @ *f* 35,— voor suiker naar Amsterdam. De *Jupiter* 970 tonnen wordt door de Factorij der N. H. M. bevracht voor *f* 17500,— in eens. De *Prins Frederik der Nederlanden* 6.0 ton *f* 13000,— in eens van padang naar Amsterdam. De *Princess* (Eng;) gaat door naar Singapore, zoekende. De *Regia* (Eng,) laadt voor eigen rekening, voor Sydney. De *Franciska* (Zw.) en de *Melbourne* (Eng) zijn voor Singapore bestemd, De *Graf Arthur Bernstorff* (Meck) laadt te Samarang voor China. De *Walcheren* 442 ton, bedong $ 2300 in eens van Soerabaija naar Amoy. De *Marcellus* (Amer) laadt voor rekening der bevrachters voor Amerika. De *Louis Meijer* 756 ton is door het Gouvernement opgenomen voor *f* 3400,— om troepen naar Palembang over te brengen. De *Twee Cornelissen* krijgt 30 $ centen voor Rijst. van Tagal en Samarang naar Amoy. De *Johanna Maria Christina*, 1071 ton is door de N. H. M. opgenomen voor *f* 19500,— in eens, om op Soerabaija en Passoeroewan te laden voor Amsterdam. De *Catharina* (Zw.) vervracht voor Falmouth om orders @ £ 1.5 ℔ ton, te Soerabaija te laden. De *Pri scs Sophia* kwam hier vercharterd aan, en laadt voor Holland. De *Heba* (Zw.) in Europa bevracht, en laadt voor Falmouth om orders.

Te SAMARANG, den 18den Maart 1859.

Koffij, *f* 32,— oogst opgeruimd.
Suiker N°. 16, *f* 19,— oogst opgeruimd. *f* 17.— op lev. geboden.
Indigo, *f* 4,25 afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie, oplev. aangeboden.
Buffelhuiden, *f* 60,— ℔ kodie idem.
Staart Peper, *f* 58,— oogst opgeruimd.
Rijst ordinair wit, *f* 145,— @ *f* 155,— ℔ koijang @ 28 picol. zonder zakken
" carga " *f* 120,— @ *f* 125,— idem. idem.
Klapper Olie *f* 17,—
Katjang " *f* 16,—
Rotting *f* 7,— @ *f* 8,— Bandjermassing niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 10,50
Wisselkoers op Holland 6/m. dato 99% @ pari.

Te SOERABAIJA, den 17den Maart 1859.

Suiker N°. 16 ℔ picol *f* 19,—
Koffij nominaal.
Rijst, (carga) ℔ koyang *f* 130,— @ *f* 145,—
" (witte) " " *f* 160,— @ *f* 170,—
Koehuiden ℔ 100 stuks *f* 250.— @ *f* 350,—
Arak ℔ legger, *f* 50,—
Olie (Klapper) — *f* 14,— @ *f* 15.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten.
Rotting, *f* 7.— @ *f* 12,—
Wisselkoers pari.

Te PASOEROEAN, den 16den Maart 1859.

Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 180,—
Id. (carga) " " " 130,—
Olie, (klapper) " pic. " 19,—
Id. (katjang) " " " 17,—
Wisselkoers, @ 99 %

Den 15den Maart, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek	Gouv. levering Getal bouws	Gouv. levering Picols Suiker	vrije beschikking,
Wangoon Redjo.	407.	10,582	7,797-78
Ardjosarie	471.	14,130	12,166-49
Ardie Redjo.	353.	14,937-42	7,468-70
Yoso Wilangoon.	307.	7,511-18	3,750-19
De Hoop.	438.	11,233-55	4,616-58
Djacatra Oost.	490.	9,800	19,259-36
De Onderneming.	425.	11,050-06	17,100-96
Wono Redjo.	423.	9,306	11,832-42
Kloerahan.	358.	10,304-01	13,382-29
De Goede Hoop.	245.	6,860-15	10,807-63
Gaijam.	423.	10,998-30	14,624-70
Becassie Oost.	292.	7,884-40	13,254-07
Dankbaarheid.	294.	7,056-61	6,319-88
Soeko Redjo.	300.	7,500-11	10,665-27
Kawis Redjo.	300.	11,460-59	5,725-60
Sarie Redjo.	150.	3,000-32	4,201-28
Pleret.	321.	10,272-13	9,070-07
Te zamen	6002.	163-886-83 pic. Suiker. 161,554-04 " Koffij.	173,544-23

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 16den Maart 1859.
34,241-61 pic. Suiker, oogst 1858.
19,689-92 " Koffij " 1858.

Aan- en Uitvoer te **Amboina** *van den 1 Januarij tot en met den 10 Februarij 1859.*

Van Cheribon per Ned. schoener *Argo*, gez. F. J. Geurst.
50 koij. rijst. 50 kn. wijn, 100 krandj. poeder suiker, 40 pic. arak, 10 kn, provisien, 200 do. zeep, 50 pic. koffij, 20 do. suiker.

Van Batavia en Soerabaija per N. I stoomb. *Padang*, gez. Schipper.
3 kn. diversen, 3 do. sigaren, 3 do. lijnwaden, 200 do. zeep, 1 bl. garen.
11 coll. diversen, 5 kn dranken, 1 do. gordijngoed, *van Macassar.*
13 vs. boter, *van Banda.*

Van Hulla per N. I. schoener *Frederika*, gez. Tjia Jhoeij.
20 koij. rijst, 50 ps. lingoea balken, 50 do. lingoea planken, 20 pic. klapp olie.

Van Batavia per N I. stoomb. *Menado*, gez. Couteron.
80 coll. lijnwaden en div. goederen, 12 kn. manufact, 1 bl do. 6 ks. diversen, 91 coll provisien en dranken, 23 do provisien, 1 kt. glas, 6 vn. papier. 1 bl. dekens, 100 keld. genever, 35 kn. wijn, 1 kt hagel, 1 kt ijzerwerk, 1 do. porcelein, 2 do. modewaren, 100 keld. arak, 25 do. wijn, 5 vn. bier.
44 coll. dranken en lijnwaden, *van Soerabaija.*
128 zakk. rijst, 1 pijp bier, 100 keld. arak, 115 md. anijs, 3 kn. glas, 1 do. manufact, 1 do. eau de cologne, 7 do. kleederen en dranken, *van Macassar.*

Van Macassar per Ned. *Carolina Sophia*, gez. C N. van der Beek.
6 vn. kruid, 100 keld arak, 100 do. genever, 400 st. paijong, 2 kn. blaauw katoen, 1 bl. do. drills en gouv goederen.

Van Macassar per Ned *Johanna Catharina*, gez. A. Sesinclee.
500 pic. zout, 350 do. rijst, 40 vn. bier.

Van Batavia per N. I. brik *Fathoon Main*, gez. Sech Abd. bin Moh. Banismoes.
4 kn. gekeperd katoen, 40 ps. ginghams, 50 doz. glazen knoopen, 10 do. woll, baadjes, 12 do. kat. broeken, 17 ps. veste goed, 68 schilderijen, 5 vt. boter 2 vn. serviesen, 10 kn. Chin confituren, 2 krandj Eur borden, 2 kn. sardines, 1120 pic. rijst, 30 blikk. Amerik. meel, 50 pic dadels, 1 kt. spiegels, 10 doz. hemden, 10 do kat broeken.

Van Macassar per N. I. schoener *Giraffe*, gez. Aroe.
300 pic. zout, 500 do. rijst, 5 kn. geweren, 10 do thee, 20 pic. gambier, 1000 blikk. kruid, 60 kod. sarongs, 200 st. madapoll., 300 kod. doeken en chitzen, 20,000 Man. sigaren, 100 keld. arak.

Van Nederland per Ned. schip *Jacoba Carolina*, gez. T. Rozenboom.
50 hammen, 4 kn. wijn, 1 partij zeildoek en touwwerk.

Van Hulla per N. I. schoener *Fathol Hair*, gez. Maas Agos Hasing.
10 koij. rijst, 50 st. planken, 100 do. balken, 20 pic. olie.

Van Batavia per N I. stoomb. *Padang*, gez. Schipper.
6 kn. manufact, 2 bn. lijnwaden.
5 vn. ijzerwerk, *van Soerabaija.*

Van Macassar per N. I. bark *Anthoinetta*, gez. F. Peijnaer.
120 vn. bier; 10 kn. cognac, 1000 pic, zout.

Uitvoer.

Naar Batavia per N. I. stoomb. *Padang*, gez. Schipper.
f 7073 zilv. munt.
f 1730 zilv. munt, *voor Soerabaija.*
19 kn. kaijoe poetie olie, 25 zakk. koffij, 1 kt. lijnwaden, *voor Ternate.*

Naar Hongkong per Ned. schip *Jacoba Carolina*, gez. P. Rozenboom.
eenige vn. drinkwater.

Naar Banda per N. I. schoener *Jacoba Catharina*, gez. Ketjiel.
300 pic. rijst, 100 do. zout, 5 vn. bier, 5 kn. lijnwaden, 100 do. zeep, 10 keld. genever, 10 ks cognac.

Naar Banda per N. I. schoener *Giraffe*, gez. Aroe.
100 pic. rijst, 5 kn. thee, 10 pic. poeder suiker, 20 do. tabak, 10 do. gambier, 200 st madapoll. 200 kod. doeken, 10,000 Man. sigaren.

Naar Ternate per N. I. bark *Antoinetta*, gez. F. Reijwaert.
300 pic. zout, 45 ks zeep, 50 st. hakmessen.

Naar Batavia per N. I. stoomb. *Menado*, gez. Couteron.
f 417 zilv. munt, 5 kn. diversen.
f 1870 zilv. munt, *voor Soerabaija.*
2 vs. boter, 5 do. kaijoe poetie olie.
f 1600 zilv. munt, *voor Macassar.*
15 zakk. noten, *voor Ternate.*

Naar Keij per N. I. schoener *Frederika*, gez Tjia Jhoeij.
9 kn. lijnwaden, 4 koij. rijst, 4 pic. tabak, 6 do. arak.

Naar Banda per Ned. schoener *Argo*, gez. F. J. Geurst.
20 koij. 10 do. provisien, 40 do. wijn, 20 pic. arak, 10 do. suiker, 10 koij. vette rijst, 50 krandj poeder suiker en gouv. goederen.

Naar Batavia per N. I. stoomb *Padang*, gez. Schipper.
f 263,72 zilv munt.
5 kn. diversen, *voor Soerabaija.*
1 kt. lijnwaden, *voor Ternate.*

Naar Kema per Ned. schoener *Argo*, gez. F. J. Geurst.
20 koij. rijst, 10 kn. provisien, 40 do. wijn, 20 pic. arak, 10 do. suiker, 10 koij rijst.

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 23 tot en met den 25 Maart 1859.

Met het N. I. stoomschip Koningen der Nederlanden, kapt E. Lewis, de hh. Wiggers van Kerchem, Echtg. en 2 kinderen, D. Jeannette Walen, Kerr, Echtg. en 3 kinderen, Werner, Echtg. en Familie, Wilson, Bijvank, van Heemskerk, Radt, 2 hh. Hervetsons en Mejufvr. Eigenhuizen van Singapore via Riouw en Muntok

Met het N. I. stoomschip Palembang, kapt. H. I Roseboom, de hh Roijaards en 3 kinderen, van der Wulp, Ledeboer, H. en F. van Brandes, Ruijl, ten Ham en Fam., Heelke, Maguine, Bordewijk, Wettman, Halewijn, Diriks en Mejufvr. Jonathan, benevens Z. M. troepen van Soerabaija via Samarang.

Vertrokken Passagiers van Batavia,

van den 23 tot en met den 25 Maart 1859

Met het N I. bark Henriette kapt. S, Robinson, de heer H J. E. Chevallier naar China.

Met het N. I stoomschip Koningen der Nederlanden, kapt E. Lewis, de hh. H F. Morbotter, A. E ten Brink, M Demetius en P. Vardan naar [illegible] en Soerabaija.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP

BERIGTEN.

Batavia, Wright, Batavia.

vertrekt 21 n. Havana.

vertrekt 15 Dec. n. dito.

(G. H.) 15 Nov. Banka Tin, Vriend, Amsterdam.

Boesbouwer, Kruisinga, Padang.